

ERDÉLYI LAPOK

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Nagyjelentőségű találkozás Bécsben a magyar kormány- elnök és az osztrák kancellár között

**Középeurópai konferenciát sürget Gömbös. Az osztrák-
magyar egyetértés a béke időszerű kérdése felől**

A „Wiener Zeitung“, amely egyike az osztrák kormány beavatott lapjainak, jelentős hangsúlyozással méltatja azt az eseményt, hogy Gömbös Gyula magyar miniszterelnök vasárnap délután Bécsbe érkezett és ott a kormány vendége. Dollfuss kancellár is nyilatkozott a lapoknak, hogy Gömbös miniszterelnök az organizált új osztrák hadsereg felvonulását is megszemléli, s a keresztényszocialista őrseregnek, a Heimwehnek a vezérét, Starhemberg herceget is meglátogatja. A hadseregszemle és a vezérlátogatás ilyen külön kiemelése szintén feltűnhetik.

Egyébként Dollfuss is mondja, s a Wiener Zeitung is megismétli, hogy se perszonálunióról, se vámunióról, se restaurációról nem lesz szó a találkozón. A „Wiener Zeitung“ azonban kiemeli, hogy éppen most Magyarország barátsága Ausztria számára „különösen nagy érték“ s hogy a Gömbös Gyula és Dollfuss mostani találkozója „nem mindennapi esemény“.

Egyes találgatások szerint ez a látogatás ellensúlyozása a Gömbös multkori berlini látogatásának. A „Wiener Zeitung“ azonban külön kiemeli, hogy a tárgyalások nem irányulnak harmadik állam ellen, s így Németország ellen se. Viszont a lap utal arra, hogy Dollfuss kezdeményezte ugyan a bécsi látogatást, de az olasz diplomáciának is része van a látogatás létrehozatalában.

Ezek az előhírek Gömbös és Dollfuss vasárnapi találkozását kiemelik a szokásos diplomáciai mozgások sorából. Ujabb híreink a következők.

**Estély pazar gyertyafény között
s a régi világ visszavarázslásával**

Budapestről jelentik: Gömbös magyar miniszterelnök Dollfuss osztrák szövetségi kancellár meghívására a vasárnap délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazott.

Este félhat órakor futott be a vonat a bécsi pályaudvarra. Dollfuss osztrák kancellár várta a magyar miniszterelnököt több osztrák politikai előkelőség és a magyar követ társaságában. Dollfuss és Gömbös együtt hagyták el a pályaudvar feldiszített várótermét, ahonnan Gömbös a magyar követségre hajtatott.

Este 7 órakor Dollfuss kancellárt látogatta meg akivel egy óra hosszáig ta-

náskozott. Dollfuss egy óra mulva visszaadta a látogatást a magyar követségnek, majd este negyventerítékes vacsorát adott a magyar miniszterelnök tiszteletére a Ballhausban. A termet villany helyett pazar gyertyafény világította meg. A régi monarchiabeli egyenruhák, csillogó kiegészítések valósággal a régi világot varázsozták vissza ez estélyre, amelyen a háziasszony tisztét maga Dollfuss felesége töltötte be.

A vacsora alatt nem voltak hivatalos beszédek, csak a vacsora végeztével köszöntötték egymást vendég és házigazda.

Gömbös magyar miniszterelnök a Bécs és Budapest közötti barátságáról beszél.

Vacsora után Gömbös Gyula fogadta a sajtó képviselőit:

— Mindenekelőtt gazdasági kérdésekről tárgyaltunk Dollfussal — mondotta, — de más természetű kérdések is szóba kerültek. Leszegezttem, — mint a magyar parlamentben is már annyiszor, — hogy a magyar és osztrák állam egymásra van utalva és mindketten a legmelegebb barátság utját keressük, hogy megtaláljuk a kivezető utat az autarchia labirintjából. Meg kell találnunk a kivezető utat, hogy a gazdasági élet több területén a túlméretezést megszüntessük és leépít-

Egy szavazatkülönbségtől függ a világgazdasági értekezlet feloszlása

— Hétfő a válság döntő napja —

Londonból jelentik: A világgazdasági konferenciának hétfőn ismét válságos napja van. Most döntenek ugyanis a pénzügyi bizottság új ügyrendjére vonatkozólag.

Pénteken az irodán 16 nemzet közül 7 a bizottság tanácskozásainak folytatása mellett, 6 pedig ellene szavazott. Most tehát a pénteken semleges maradt három állam: Magyarország, Mexikó és a Szovjet fogja eldönteni a továbbiakat. Az

sük. Mindkét állam a békét keresi. Magyarország a revízió tekintetében is a békés úton akar maradni. Főcélunk a békés politikai atmoszféra megteremtése.

— Alapelvünk az egyenjogúság minden állam között. Mert lehetetlenség, hogy az európai népek között urak és rabszolgák legyenek egymás mellett. Örömmel üdvözljük a négyhatalmi paktumot és köszöntjük Mussulinit, mint annak kezdeményezőjét. Hasonlóképpen köszöntjük a világgazdasági konferenciát is, amely után azonban egy új európai, vagy még inkább középeurópai konferenciának kell jönnie, hogy megtárgyalják a mi helyzetünket is. Ezen a konferencián minden államférfinak tudomásul kell vennie, hogy maguk a népek békét akarnak.

— Szóba kerültek politikai kérdések is. Végre kell hajtánunk olyan intézkedéseket, amelyek kedvező politikai atmoszférát teremtenek közöttünk. Bécs és Budapest barátságot kötnek, amit nem csak a földrajzi, de történelmi kapcsolatok is megkívánnak. Dollfuss kancellár ur is jól tudja, hogy ez a két ország fontos sarokpontja a Dunamedence politikájának.

Gömbös meghosszabbítja a bécsi tartózkodást

Hír szerint Gömbös miniszterelnök nem hétfőn reggel utazik el Bécsből, mint azt eredetileg tervezte, hanem csak délután, egy negyed 12 órakor indul vissza Budapestre, miután Miklós szövetségi elnök reggel 10 órakor fogadja és bemutatja családjának.

Hétfőn reggel a miniszterelnök még külön fogadja a magyar sajtó munkatársait.

A hétfő reggeli párizsi és bécsi lapok hasábjain számolnak be Gömbös bécsi útjáról és méltatják annak nagy politikai jelentőségét.

A párizsi lapok megállapítják, hogy az ut nem érinti Németország és Magyarország jóviszonyát.

arany csoport igyekszik ezeket az államokat a saját álláspontjának megnyerni.

A Reuter egyik jelentése lehetségesnek mondja, hogy a Szovjet nem fog szavazni, vagy Amerika mellé áll. Ugyancsak a Reuter biztosra veszi, hogy az aranyalaposok csoportja mindent el fog követni Imrédy Béla, magyar pénzügyminiszter támogatását megnyerni, aki vasárnap utazott vissza Londonba, de eddig még nem árulta el álláspontját.

Tanácskodójellegű főrendiházat szerveztek Poroszországban

— Rothermere lord dicséri Hitler kancellárt —

(Berlin). A porosz államminisztérium törvényt dolgozott ki az államtanács létesítéséről. Az új államtanács feladata lesz: az államügyek vezetésére körül az államminisztérium tanácsadó szerveként közreműködni. Az államtanácsban a minisztereken és államtitkárokon kívül még ötven tag lesz, akiket a miniszterelnök nevez ki a nemzeti szociálista szervezetek vezetői sorából, továbbá az egyház, a közgazdaság, a tudomány és művészet képviselői közül. Az államtanács tagjai rangban a miniszterek után következnek.

Göring miniszterelnök az új intézményről a következőket mondotta:

— A pártok megszüntetése után a nemzeti szociálista szabadságmozgalom lett az új államrend alapja. E mozgalom legfőbb eszméje a vezértől függés, a tekintélytiszteleten felépülő államszervezet. Ebben az eszmekörben nem ismeretes a leszavazás. A nemzeti szociálista állam csak egy tekintélyt ismer, amely felülről lefelé hat, s viszont csak egy felelősségről tud, amely alulról fölfelé halad.

— Magától értedődik, hogy demokratikus elveknek halálos ellenségei vagyunk és maradjunk. A parlamentarizmus elvei is lejártak előttünk. Az eddigi porosz államtanács is csak megkisebített kiadása volt a tartománygyűlésnek. Mindez nem felel meg a vezértől függés elvének. Nekünk a néptől meg is van a felhatalmazásunk a teljes hatalom kezelésére. Azonban amikor így meg van a teljhatalom és a parlament is az államszervezetből kikapcsolódik, könnyen előállhat az a veszély, hogy a néppel való összefüggés elvesz. Az összefüggés ápolására létesül az új államtanács, amely állandó tanácsadóként a nép szervezeteinek a hivatott vezéreiből alakul.

Koppenhágából jelentik: Rothermere lord, az ismert angol lapvezér nyilatkozott az *Extra-blatt* munkatársának. Kijelentései kezdetén arra utalt, hogy a külpolitikai alakulások úgy Németország, mint Magyarország ellen elszigeteléseket idéznek elő. Ezekből az a kényszerhelyzet áll elő, hogy a két ország szövetsége előbb-utóbb elkerülhetetlenné válik.

— Németország — mondotta tovább a lord — nem győngye s amit Hitler elért és tett, az rendkívüli dolog. Azok az eredmények, amiket elért, nagy emberré tették őt. Már három évvel ezelőtt megjósoltam, hogy Hitler azt fogja jelenteni Németország számára, mint Mussolini Olaszország számára. Akkor kigunyoltak, de

Közvetít-e Gömbös magyar miniszterelnök Ausztria és Németország között?

(Bécs.) A hétfő reggeli lapok örömmel üdvözlék Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt bécsi útja alkalmából. A „Sonn- und Montagszeitung“ megállapítja, hogy Gömbös nem lesz közvetítő az osztrák-német konfliktusban, mert ez a konfliktus az illető államok belügye. Gömbös meglátogatta a kórházban fekvő

Starhemberg herceget, a keresztényszocialista párhadsereg vezérét. Ismételten fölkereste még a magyar miniszterelnök Dollfuss kancellárt, míg Miklas köztársasági elnöknel tervezett látogatása elmaradt, mert az elnök nincs Bécsben.

Gömbös Gyula hétfőn délelőtt negyed 12 órakor visszautazott Budapestre.

A hulló dollár miatt túlgyorsan emelkednek az élelmiszerek árai

— A szegény embert az infláció is huzza —

(Washington.) A hatóságoknak igen súlyos gondot okoz, hogy az élelmiszerárak nagyobb mértékben emelkednek, mint amennyire a dollár értéke csökken. Az élelmiszerüzemek mindenütt emelik az árakat. Roosevelt rendeletet adott ki az árak emelése, az ármaximálás és a munkanélküliek elhelyezése dolgában. Nagyarányú intézkedéseket tesznek az

élelmiszerek körüli spekuláció megakadályozására.

Newyorkból jelentik: Roosevelt környezetében úgy tudják, hogy az elnök a dollár stabilizációját csak 1935-re tervezi. Ugy hiszi, hogy addig az emelkedett árak már állandósulnak és az Egyesült Államok költségvetése egyensúlyba kerül.

A ma legidősebb könyve
MIGRAY JÓZSEF
A
MARXIZMUS CSODJE
Ára: 120 lei és portó.
A Sz. István-Társulat kiadása.
Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Mértan a kaszányában

Írta: Fazekas Sándor

A kánikulai nap mükacs kitarással tüztött a kaszányaudvarra. Nyomott, bódító meleg ülte meg a k. u. k. szentélyt. A kétfejű sas ezárnyát eleresztve kapkodott levegő után a kapu felett. Nagy csend honolt a különben zajos bakaklastromban. Menázi után sziesztáltak a bihari virágszálak, míg ismét a tetők mezejére szólítja őket a kettős haza.

A kantin előtt két ösztövé akáca küzdött a napfényvel, hogy valami árnyékot produkáljanak, azonban mindhiába. A nap katonai kérielhetlenséggel sütött, égetett.

Bent a kintinos kisasszony füzetes regényt olvasott, helyesebben olvasott volna, de az inspekción tiszttúr minduntalan megzavarta. A tiszttúr megsemmisítő fölényrel harcolt egy krigli sörrel s közben leadta a kisasszonynak a neki kijáró banalitásokat, minden meggyőződés nélkül.

A kintinos kisasszony nagy lelkiörönl tanuskodó megadással hallgatta a kincstári szóvirágokat, amelyekből helyenként kicsendült a katonai zamat. A nagy meleg dacára a kisasszonyt mindez hidegen hagyta. Évek óta ismerte már a tiszttúr urak eszmemenetét és harcászati taktikáját, amellyel az erkölcsei drót-szövényt fel akarják robbantani. A szíve azonban egy őrmesterhez vonzotta.

Az inspekción tiszttúr egyszer kifogyott a mondánivalóból s minden átmenet nélkül a szabadság és társult hatalmak hibáit kezdte fejtegetni, amelyeket a jénai ütközetben elkövettek. A kisasszony egy ásitást nyomott el s kezébe vette a százhatvanadik füzetet, amelyben a filmszínész végre figyelmessé lesz az álmodozó bakfira s egy meleg pillantást lövel feléje, amelytől a bakfira a fülehegye is piros lesz; a következő pillanatban pedig olyan sápadtá válik, mint egy beteg hold. A regény most kezdett kibontakozni a maga teljes mivoltában, mint egy nyíló bazsarózsa.

Az inspekción tiszttúr hirtelen félbehagyta a szabadelődést, megdöbönt önmagától. Hogy függ össze a kintinos kisasszony kék szeme a jénai ütközetrel.

— Marhaság. A nagy meleg teszi, — gondolta.

Kilépett az izzó udvarra, rágyújtott egy cigarettára s bizonytalan léptekkel megindult a harmadik század fészke felé.

A század körletében nemsokára mozgolódás támadt, igazolásául, hogy szerencsésen megérkezett oda. Megfelelő nekilendülés után kezdetét vette a ma délutáni foglalkozás, az elméleti oktatás.

Ez egyike a legrokonszenvesebb katonai intézményeknek, mert míg felsorolják a hadi-cikkelyek azon szabványait, amelyek a boldogtalan bakának szöveget és kötelet ismertetnek, — igen józsuakat lehet szupdatálni. Ha pedig a

kétféle halálnem közötti finom nüanszokat is eszetelik, — haza is lehet álmodni.

Az előadói széklet, egy legénységi asztal tetejét, ezuttal az őrmester foglalta el s megkezdte az uralkodóház tagjainak nevét, címét és rendjeleit szabatosan felsorolni. Az inspekción tiszttúr egy darabig unottan hallgatta; azután visszament a kantinba, megkérdezni a kisasszonytól, hogy a filmszínész és a bakfis mennyire haladtak már.

Mikor az inspekción tiszttúr eltávozott, az őrmester egy kis szünetet tartott az előadásban, hogy a mancsaft megemésztthesse az elmondottakat. Erre szükség is volt, mert a szittya koponyákban vadul kavargott a sok cifra német név és titulus. A hivatalos szünet alatt egy kis maganelőadást tartott a cugszfűrereknek, hogy a délelőtti gyakorlaton ki és miben hibézott. Ez egy örök új téma, amelyben egy vérbeli katona mindig talál rejtett szépségeket.

Most leszállott az asztalról s a további szellemi kiképzést rábízta a legöregebb cugszfűrerre, mert neki sürgős dolga van s nagy kardesörtetéssel eltávozott. Félóra múlva egy nyári vendéglő árnyas kertjében üldögélt, előtte két pohár sör s jobbán a kintinos kisasszony.

A cugszfűrere aztán folytatta a hadlest, divízió és brigád parancsnokok természetrajzi ismertetését, mikor az előadást egy egészséges horkolás zavarta meg.

— Melyik az a díszno, — horkant fel.

Olasz-szerb kiengesztelődés felé

A francia kormányelnök és a cseh külügyminiszter meglátogatja Mussolinit

Rómából jelentik: A „Matin” római tudósítója úgy értesül, hogy Olaszország és Jugoszlávia között megnemtámadási szerződés megkötése érdekében tárgyalnak. (Mi erről pár nappal előbb Bukarestből szintén kaptunk értesítést.) A „Matin” tudósítója azt is tudni véli, hogy Benes Rómába készül Mussolinéhoz.

A hírek szenzációsan hatnak ugyan, de még megerősítésre szorul.

Párizsból jelentik: Daladier francia miniszterelnök vasárnap egy vacsorán beszédet mondott, amelyben megemlékezett a négyhatalmi egyezményről is. Örömmel állapította meg, hogy a paktum megkötésével ismét felújult Francia- és Olaszország között az a szívélyes viszony, amelyet eddig különböző félreértések zavartak meg.

A „Matin” értesülése szerint Daladier Rómába készül, ahol Mussolinit is meglátogatja.

Svájcban is a marxizmus megszüntetését követelik

Bázelből jelentik: Mindge szövetségi tanácsos a sehembachi család évfordulója napján tartott négyülésen Svájcban eddig szokatlannagyu beszédet mondott. Harcias beszédében kijelentette, hogy a marxista osztályharcnak meg kell szünniök. Készítsenek — úgymond — törvényt a szabadsággal visszaélőkkel szemben. Követeli, hogy 100 millió franknyi hitellel egészítsék ki Svájc hadseregét. Elvárja a kormány a képviselőtestülettől a követelés teljesítését, hogy a hadsereg harc képessége fokozódjék. Különben a kormány felveszi a harcot.

Csak egy éjszaka ezerhatszáz letartóztatás Bécsben. Bécsből jelentik: Vasárnapra virradó éjszaka a letartóztatások rekordját érték el Bécsben. Összesen 1600 gyanús nemzeti szociálistát vettek őrizetbe, akiket az őrszobákban őriznek. A kormánytól még az intézkedések szigorítását várják.

Rövid nyomozás után kiderült, hogy földije és kedves komája, Csutora Jani szenderült el a nagy érdeklődés mián.

— Infanteriszt Csutora! — Mikor frott Julcsa? Kiállt mőharaggal az álmos vitézre.

Infateriszt Csutora ijedten ugrott haptákba s ragadó szemekkel kezdte recitálni:

— Seine exellenz Erzherceg, izé . . .

A következő percet a parlamenti gyorsírók úgy jellemeznék, hogy: zajos derűtség a Ház minden oldalán.

Mikor a jókedv elült, a cugszfűrer kijelentette, hogy neki is sürgős dolga van. A kurzus vezetését tehát rábízta a legidősebb káplárra, mert az eltávozás kérdésében a másik három cugszfűrer teljes szolidaritást vállalt vele.

A káplár úr elemében volt; mondjuk kényszer elemében. Harminc napi kaszárnya áristoma lévén, neki nem lehetett sürgős dolga. Vad elkeseredéssel vetette magát a hallgatóságra. Kínos részletességgel magyarázta a tananyagot. Gyakran szemléltető ábrákkal téve világosabbá.

Minden várakozás ellenére felölelte a mértant is. Eppen a derékszögnél tartott. A szoba padlójára lefektetett egy puskát függőlyesen s egyet vízszintesen.

- A derékszög így néz ki. Látják?
- Látjuk. — hangzott kissé elnyujtva.
- A derékszög kilencven fok. Értik?

Létrejött az egész német birodalomra kiterjedő vatikáni egyezmény

A felosztott katolikus szervezeteket helyreállítják. — Feloldják a katolikus lelkészek elleni kényszerítő rendszabályokat. Következik az evangélikusokkal való meg egyezés

A Hitler-kormány és a német katolicizmus között már husvét óta folyamatban vannak azok a tárgyalások, amelyek a katolikus szervezetek intézményes rendezését kívánták elérni a nemzeti szocialista államrendben. Legfőbb egyházi beleegyezés is kellett az új rendezéshez. Evégett Pápen alkanellár tárgyalta a Vatikánnal. Pápen alkanellár a konzervatív katolikus köröknek a vezető embere, aki egykor a centrumnak is tagja volt, de utóbb a centrum és a nemzeti irány közötti összeütközések okából a centrumot elhagyta.

Pápen és a Vatikán közötti tárgyalások eredményre vezettek. Erről a következő táviratot kaptuk:

Pápen alkanellár nyilatkozik

Rómából jelentik: Pápen alkanellár a következő kijelentést tette:

— A Németbirodalom és a Szent-szék között létrejött konkordátum szövegegyeztető aláírása (parafálása) június 8-án megtörtént. Ennek az egyezménynek a megkötése történelmi jelentőségű, mivel a birodalom megalapítása óta ez az első eset, hogy az egész birodalom egyezségré lép a Vatikánnal. Eddig a konkordátumokat csak a birodalom egyes tagállamai kötötték.

— Nem kisebb jelentőségű azonban az a körülmény sem, hogy a magas szerződő felek, amelyeknek együttműködésétől a népek jóléte függ — nevezetesen az Egyház és az állam — ebben a szerződésben Istentől nyert befolyásukat egyrészt kölcsönösen biztosítják, másrészt kölcsönösen korlátozzák, a lelki, kulturális és állami jólét legteljesebb harmóniája érdekében. A helyzet tisztázása a jövőben minden viszályt kizár az Egyház és az állam között. Erős meggyőződésem, hogy az aláírt konkordátum az Egyház szellemi missziójára előnyös hatású lesz s ugyanakkor nagy mértékben elősegíti a német nép belső békéjének és

az új állam biztonságának megalapozását.

Rómából jelentik: A birodalmi konkordátum parafálása június 8-án este 6 órakor Pacelli bíboros államtitkár és Pápen alkanellár részéről a Vatikánban megtörtént. A végleges aláírás végett az alkanellár — aki még aznap elhagyta Rómát — két-három hét múlva ismét visszatér.

Hitler kancellár boldognak érzi magát, hogy véget ért az egyház és állam közötti háborúság

Berlinből jelentik: A konkordátum megkötésével egyidejűleg a birodalmi kancellár a következő kijelentéseket tette: — A konkordátum megkötése után elegendő biztosítékot látok abban a tekintetben, hogy a római katolikus vallást követő birodalmi állampolgárok vonakodás nélkül fogják szolgálni az új nemzeti szocialista állam érdekeit. Ennélfogva el is rendeltem a következőket:

1. Azonnal hatályon kívül kell helyezni a felosztott rendelkezéseket azoknál a katolikus szervezeteknél, amelyeket a vatikáni egyezmény fenntartandóknak elismert.

2. Az ilyen szervezetek papi és világi vezetői ellen elrendelt kényszerrendszabályok szintén hatályukat veszítik. Hasonló kényszerítő intézkedéseket az illetők ellen megismételni tilos. Ha mégis valaki ilyen hatalmaskodást követne el, azt hatalmi visszaélés miatt bünygyi eljárás alá vesszük.

— Boldognak érzem magamat — mondotta a kancellár, — abban a meggyőződésben, hogy végérvényesen lezárult az a korszak, amelyben — sajnos — gyakran támadt súlyos ellentét a vallási és politikai érdekek között. A birodalom és az Egyház között létrejött egyezmény minden tekintetben alkalmas arra, hogy ezen a téren is helyreállítsa a sóvárgott békeséget. Erős a reményem, hogy az evangélikus egyház ügyei is rövid időn belül hasonló módon és a békeség szellemében sikeresen rendeztetni fognak.

Katolikus világfrontot sürgetnek Máriacellben

Bécsből jelentik: Vasárnap volt a bécsi férfiak máriacelli zarándoklata, amely alkalomból Dollfuss kancellár és Waugin hadügyminiszter is beszédet mondott. Ez utóbbi rámutatott arra, hogy a bécsi férfiak máriacelli zarándokok után első ízben jelent meg zárt katonai osztag.

A magyar zarándokok részéről Huszár Károly nyug. miniszterelnök kijelentette, hogy a katolicizmus ellen világforradalom van készülöben, amivel szemben meg kell alakítani a katolikus világfrontot.

MI CHA ÉL? „Ki mérhető az Urhoz?”

HARSÁNYI LAJOS VERSEI

Ara füzve 60 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

— Értjük. — zúgott kórusban.

És ekkor váratlan esemény történt. A század egyetlen önkéntese előlépett s jámbor arccal kijelentette, hogy ő nem érti.

A professzorkáplár nagyon megbotránkozott ekkora tudatlanság hallatára.

— Mi van ezen nem érteni való? A derékszög így néz ki.

Azt értem, hogy úgy néz ki. Csak azt nem értem, hogy miért kilencven fok. Makacsodott a nehéz felfogású önkéntes.

A káplár úr maga is a nép egyszerű gyermeke lévén, keveset tudott a derékszög születéséről, házasságáról és haláláról. — kínos zavarba jött. Az értelmes és könnyű felfogású legénység lélekzet visszafojtva leste a nehéz esemény végkifejldését. A káplár úr érezte, hogy a tanári presztízse forog kockán. Valamit tenni kell, a helyzetet meg kell menteni. mert különben . . .

Lesújtó pillantást vetett a korlátolt intelligenciájú önkéntesre s mély megvetéssel mondta:

— Csudálkozom, hogy tanult ember létre nem érti, mikor ez a sok számár mind érti.

A „sok számár” jóleső erkölcsi elégtétel felét érezte, hogy egy hallásra megértének olyasmit, amit az úrféle nyolc gimnázium után sem ért.

Es ilyen emberből lesznek a tiszték! Hol van itt az igazság?

Dr. BAKKAY KALMAN:

MOST JELENT MEG!

Tanuljatok Tőlem!

TARTALMA:

1. Keresztuti ájtatosság.
2. Negyvennapos böjt misemérségei, leckéi és evangéliumai, összefüggő magyarázatokkal és példákkal. — Nagyheti szertartások.
3. A szentmise imádságai (népének).
4. Jézus élete és kinszenvedése a négy evangélium alapján.

5. Sátoros ünnepek (karácsony, husvét és pünkösd) nyolcada.
6. Függelék: a) A hitoktatás fontossága. b) A nő hivatása a háztartásban (szabadelőadások.)
7. 200 prédikáció példával. (760 oldal) A jubileumi szentév alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt.

Ara füzve Lei 200 —
" kötve " 250. —
és porló.

Kapható az "Erdélyi Lapok" könyvosztályánál

Az erdélyi ferencesek tisztújító nagygyűlése

A választó atyák közbizalma ismét dr. Imets Károlyt állította a rendtartomány élére. — A rendtartomány székhelye Kolozsvár

(Saját tudósítónktól.) Az erdélyi ferences rendtartomány tisztújító nagygyűlését ezen évben Medgyesen tartotta meg P. Takács Ince generális vizitátor elnöklése alatt július 4-7-ik napjain. Az első napokon a rendtartomány szellemi és anyagi ügyei kerültek a rendtartomány vezetőségének kivizsgálása alá, július 6-án választották 3 évre a rendtartományi főnököt, helyettesét és a rendtartományi tancsokat, 7-én pedig a zárdafőnököket és beosztották a többi atyákat és testvéreket.

A rendtartomány főnökévé újból a három év óta kormányzó dr. P. Imets Károlyt választotta meg a vokális atyák 15 tagot számláló testülete. Helyettes rendtartományfőnök szintén a lelépő P. György József lett. A lelépő tanácsosok közül visszakerült ismét hivatalába P. Fodor Pelbárt, a szentírasi tudományok generális lektora; új tanácsos P. Sándor Vitális, volt rendfőnök; P. Fülöp Gyula, volt dési házfőnök és P. Lukács Mánszvet, az országiszerte híres misszionárius. Mihelyt a gubernium így megalakult, a rendtartomány lelépő titkára ünnepélyesen kihirdette az eredményt a választási nagyteremben összegyűlt rendtagok előtt, ahonnan ünnepi körmenetben vezette be a generális vizitátort a megválasztott guberniumot a templomba. A Te Deum elhangzása után a Provinciális letette a hivatali esküt, majd a rendtársak hódolata következett az újból megválasztott rendfőnök előtt.

Az eskütétel után a generális vizitátor tanácskozára hívta össze a vokális atyákat. Ezen a tanácskozáson indokolta meg a tartományfőnök, hogy miért látja szükségesnek a rendtartományi székhelynek Kolozsvárra való visszahelyezését 9 év után. A vizitátor generális az indokokat teljesen alaposnak ismerte el, amihez a vokális atyák is hozzájárultak s így az előterjesztés határozatba ment.

A rendházakban a következő változások történtek: Csiksomlyói házfőnök P. Genszky Jukundián Székelyudvarhelyről, P. Ambrus Kapisztrán bölcsellettanár Vajdahunyadról, P. Benedek Fidé a papnövendékek lelkiigazgatójaként Brassóból. Mikházán házfőnök P. Györgyjakab Bernárdin, Désről melléje került P. Sebestyén Benő hitoktatónak. Szerhégyen házfőnök P. Sándor Szerafin, aki eddig Mikházán töltte be ugyanezen tisztet és segítő-társa P. Lukács Mánszvet, aki eddig Csiksomlyón lakott. Székelyudvarhelyre a volt csiksomlyói házfőnököt nevezte ki a kormánytanács házfőnökké és P. Déry Ipoly került még oda Déváról a Kollégium Szeráfikum vezetőjeként. Vajdahunyadon dr. P. Ferenc Vilmos eddigi helyettes házfőnök, teológiai tanárt neveztek ki házfőnökké, plébános pedig Ferencz Pál volt körösbányai házfőnök lett. Tanárok lettek ott a Rómában végzett P. Tima Dániel és P. Fodor Ángel. Déván P. Vargha Irén eddigi házfőnök állt a ház élére, plébános P. Kristó Xavér, volt szatmári házfőnök és mellette segédlelkész P. Weldin Konstantin, eddigi szászsebesi házfőnök. Désen házfőnök P. Imets Polykarp, a rendtartományfőnök testvére, volt vajdahunyadi házfőnök. P. Fülöp Gyula új definitor itt maradt plébánosként. Kaplonyban új házfőnök P. Gáll Ferenc, volt székelyudvarhelyi tanár, segédlelkész P. Hegyi Péter Szatmárról. Medgyesen házfőnök P. Kovács Kandid eddigi helyettes főnök. P. dr. Trefán Timót plébános, aki eddig Maria-Radnán volt zárdafőnök, segédlelkész P. Kristó Modeszt,

volt szarhegyi házfőnök. Kolozsvárt lakik a rendfőnök, dr. P. Imets Károly, házfőnök dr. P. Boros Fortunát, nyomdaigazgató és lapszerkesztő, P. György József helyettes rendfőnök, volt brassói házfőnök, P. Máthé Benvenut, a rendtartomány új titkára, volt rendi tanácsos, csiksomlyói rendi tanár, P. Puskás Hugolin segédlelkész Vajdahunyadról. Itt van még Bojái Zsigmond, volt kaplonyi segédlelkész rendelkezési állományban. Brassóba került új házfőnökként P. Farkas Ciprián volt kolozsvári h. házfőnök, P. Kassay Kelemen h. házfőnökként, volt kaplonyi házfőnök.

Mária-Radnán házfőnök dr. P. Vitéz Berárd, volt kolozsvári házfőnök, helyettes házfőnök-plébános P. Stöckl Odorik Medgyesről, P. Hajdu Rogér segédlelkész Szatmárról. Fogarason plébános lett dr. P. Albert Kasszián, az ő eddigi helyét pedig a közhalmi házfőnök-plébánosi tisztségben P. Szócs Izidor foglalja el Fogarásról. Szamosújváron házfőnök P. Mészáros Dorotheusz Marosvásárhelyről. Szatmár is új tagokat kapott P. Sándor Krizosztom, P. Gábor Anasztáz és P. Simon Elzeár személyében. Az előbbi házfőnök-plébános Déváról, a két utóbbi segédlelkész Kolozsvárról, illetve Szászsebesről. P. Csizsár Bóma püspöki gyóntató, gyulafehérvári lelkész-zárdafőnök Szászsebesre került segédlelkésznek, helyébe P. Hartmann Tivadar helyezték Mária-Radnáról. Szászsebesi házfőnök-lelkész P. Tornay Regalát Mária-Radnáról. Marosvásárhely rezidencia rangról konventi rangra emelkedett. Főnöke P. Kiss Márton maradt, helyettes házfőnök és maroszentgyörgyi plébános P. Rozsnyay Barna, eddigi tordai házfőnök, segédlelkész és elemi iskolai tanító P. Bercsényi Ákos Csiksomlyóról. Tordán házfőnök P. Dénes Félix, eddigi dési vikárius. Körösbányán házfőnök-lelkész P. Szakács Előd, a rendtartomány lelépő titkára. Egyedüli zárda, amelyben semmi személyi változást nem eszközölt a vezetőség: Szászváros.

Ezen nagyarányú változás a rendtörvényekhez való hűséges ragaszkodás kifejezése, a szerzetes emberekben az engedelmség hatalmas nevelője. A hármass fogadalom között ezen pont a legkiütököbb és ahol ehhez hűségesen ragaszkodnak, ott a más kettő felől is kialakul a jó vélemény. Az eddigi tevékenység a rendtagokban új lendületet nyert és így a missziós munka kifelé is fogja éreztetni áldásos hatását.

Az erdélyi ferences rendtartományban az Egyesült Államokban is van munkatere, ahol eddig dr. P. Biró Lőrinc, P. Kovács Athanáz, P. Biró Benedek, P. Kukla Tarziciusz és P. Bónis Arkangyal működtek. A megnövekedett igények két új misszionárius kiküldését követelték. A kormánytanács P. Kafka Szergiuszt és P. András Jeromost küldötte ki. A löweni egyetemen továbbra is marad P. Csipán Krizológ.

Az áthelyezett rendtagok július 22-ig bezárólag kötelesek elfoglalni állomáshelyüket.

Rádió. + Csillár.

Mindennemü villamos-, rádió- és csillár-szükségletét fedezze az elismert és megbízható cégnél:

Klatrobecz János

általános villamossági vállalatnál

Cluj-Kolozsvár, Str. N. Jorqa (volt Jókai-u.) 3.

ISKOLÁINK

A szatmári irgalmas nővérek zárdájában levő római katolikus leányliceum román és magyar tagozatára jelentkezni már júliusban is lehet. Akiknek neve nem magyar hangzású és a magyar tagozatra akarnak beiratkozni, irataikkal aug. 10-ig okvetlenül jelentkezzenek. Beiratások a II-VII. osztályokba aug. 28, 29, 30, 31-én, az első osztályba pedig a szept. 1. és 2-án tartandó felvételi vizsga után lesznek. A liceumnak kitűnő internátusa van az irgalmas nővérek vezetése alatt. Prospektust szívesen küldünk.

A székelyudvarhelyi római katolikus liceum, amely nyilvánossági joggal bír és negyedfélszázados múltra tekint vissza, a jövő 1933-34. tanévre is felvesz római katolikus és protestáns vallású tanulókat. A főgimnáziummal kapcsolatban régi jóhírnévnek örvendő, kényelmes berendezésű fiúnevelőintézet (internátus) van, amelyben igen szerény díjazásért jó ellátásban és gondos felügyeletben részesülnek a növendékek. Figyelemreméltó, hogy az olcsó ellátási díjért a napi 3-szor étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) mellett a naponkénti d. u. fél 5 órai tejítatás is be van vezetve a fiúnevelőintézet növendékei részére. Székelyudvarhely igen kellemes fekvésű, nem zord és mégis havasi tisztaságú levegőjű fürdővel övezett város, amelynek legszebb, parkirozott részén fekszik a két testvérintézet: a főgimnázium és a fiúnevelőintézet (internátus). Részletes prospektust kívánatra, 10 lei postabélyeg ellenében készséggel küld: A székelyudvarhelyi római katolikus fiúnevelőintézet igazgatósága, Odorheiu, jud. Odorheiu.

A szatmári római katolikus püspöki Irsik-konviktus a következő évre is felvesz a szatmári állami román vagy a ref. magyar liceumba és az állami felső kereskedelmi-be iratkozó tanulókat. Papi pályára készülő szegény diákok kedvezményt kérhetnek. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság. (Str. Mihail Eminescu No. 1.)

Az alba-iulia—gyulafehérvári Mailáth liceummal kapcsolatban Szent István fiúnevelőintézetbe felvételt nyerhetnek jó viseletű és szorgalmas római katolikus vallású, I-VII. osztályos növendékek. Az intézet háztartását a szatmári anyaházhoz tartozó irgalmas nővérek vezetik, ami a növendékek elsőrendű ellátását, a föltétlen tisztaságot, betegség esetén a leggondosabb, szakképzett betegápolást biztosítja. A növendékek erkölcsi nevelés és tanulmányi tekintetben szigorú, de szeretetteljes állandó felügyelet alatt állanak. A növendékek vallási gyakorlatukat az intézet megnagyobbított, kedves kápolnájában végzik. Lelkivezetés céljából az intézet vezetősége állandóan, több lelkiatya pedig hetenként kész, esetleg többször is, készségesen áll a tanulóifjúság rendelkezésére. Kegyelmes püspök urunk atyai gondozása és lelki vezetése is eléggé fel nem becsülhető értéket jelent az intézet nevelői munkájában. Az intézet el van látva kitűnő vizű vízvezetékekkel és modern fürdővel. Részletes tájékoztatót a liceumba és fiúnevelőintézetbe való felvételre vonatkozólag készséggel küld akár a liceum, akár a fiúnevelőintézet igazgatósága. (Alba-Iulia 2).

A nagyváradai „Szent Vince” fiúinternátus az 1933-34. iskolai évre az elemi és középiskolai növendékek jelentkezését már most elfogadja. Első gimnazista magántanulókat is elfogad bentlakásra vagy bejárásra. Kívánatra tájékoztatót küldünk. Cím: Oradea, Str. Nogall 3 sz.

A hátszegi szt. ferencrendi nővérek vezetése alatt álló r. kat. elemi iskolába és a rendházban lévő bennlakásra szívesen veszi fel a zárdafőnökség idegen, bennlakó növendékeit is jutányos fizetési feltételek mellett. A vidék Erdélynek legszebb és legégszegebb vidéke. A zárda rendkívül kedves, egészséges és tiszta. Valóságos üdülőhely. Fizetési feltételek iránt érdeklődni lehet a zárdafőnökségnél Hátszegen. (Hátság, Jud. Hunedoara: Sz. Ferencrendi Nővérek címen.)

Marosvásárhely borzalmas éjszakája

A Maros csaknem a tőtéig hatolt. Éjjel az ablakon át mentették meg Marosvásárhely külvárosának lakóit. Hullákat hőmpölyget az ár

Nyárádszereda, Szováta és Parajd felé megállott a vasúti közlekedés

Marosvásárhely. Saját tud. A több napon tartó esőzések annyira megduzzasztották a Marost, hogy Maroshévíztől kezdve Szászrégenig az összes partmenti községeket elöntötte. A víz még e pillanatban nincsen túl a kulmináción, még mindig emelkedik, habár a buzátáblákat, kukoricaföldeket, cukorrépa ültetvényeket, kaszálókat néhol másfélméteres víz borítja, elsodorva mindent, amit útjában talál. Elöntötte a Maros Alsóidecs, Felsőidecs, Petele stb. szász községeket is, ahol tudvalevőleg a nagybanvaló zöldegyetemelésből él a lakosság: káposzta, burgonya, hagyma stb. Szászrégentől kezdve csak a balparti községek kerültek víz alá, de az árvizokozta kár itt is óriási. Marosvásárhelynek Hidvég és Remeteszeg nevű külvárosai teljesen víz alá kerültek. A többnyire szegény embereknek házaikból éjjel kellett elmenekülniük. A város elrendelte az árvíz által veszélyeztetett házak kiürítését. Dr. Pantea János polgármester intézkedésére egyelőre a Horea kaszárnyát jelölték ki a kilakoltatottak tartózkodási helyeül, ahol az éjszakát is töltötték. A házakból a padlason és az ablakokon keresztül mentették ki a városi tűzoltók a kétségbeesett lakókat, gyermekeket, asszonyokat, öregeket és három nagy csónakon szállították őket védett helyekre. A mentési munkálatokat a városi műszaki hivatal irányításával a kirendelt katonaság végzi. Mintegy 2 kilométeres védőtöltést építenek, hogy a város felső részét, a Szent György és Kossuth Lajos utcákat, tehát már a város belterületét megmenthessék a víztől. A város a sürgős szükségben levők számára és támogatására a pékektől kenyeret és a mészárosoktól szalonnát, kolbászt utalt ki.

Az elkeseredés nagy a városi lakosság körében is, mert tejben, zöldségben egyelőre megszűnt az utánpótlás. Az árak hirtelen magasra szöktek. A tej literje 3 lei helyett már 6 lei. A zöldségnek is duplájára szökött az ára. És alig lehet így is kapni, mert a városi lakosság

szükségletét fedező bolgár kertészeket mind előntötte a Maros.

A bolgár kertészek házaikat elmosta az árvíz, földjüket egy és félméteres víz takarja. A megáradt Maros szélessége néhol a négy kilométert is meghaladja. Házak omlanak össze, utakat most el, fákat, gazdasági épületeket sodor magával. Egy kisgazda-család tagjait a szétrombolt és elsodort istálló gerendáiról mentették ki nagy erőfeszítés után.

Mindegyre feltűnnek a sárga habokban elsodort állatok hullái: sertések, kutyák, szárnyasok. Amerre a szem ellát, mindenütt a pusztulás képét látja.

Hasonlóan katasztrófális a helyzet a Nyárád völgyében, ahol mintegy 40 község határa került víz alá. Nyárádszeredától kezdve le

A Tisza és az Iza elöntötte Máramarossziget kétharmad részét

Összedől tizenhárom ház. A gazdák koldusbotra jutottak A Visó völgyét a hegycsuszamlás elzárta a világtól

Máramarossziget. Saját tud. Legutóbbi számunkban tudósítónk telefonjelentése alapján hírt adtunk arról, hogy Máramaros megyében borzalmas árvíz pusztít, ami az egész megye gazdálkodóit koldusbotra juttatta.

Pénteken délután már az egész megyét katasztrófális árvízveszedelem fenyegette, ami két nap alatt emberemlékezet óta nem tapasztalt pusztítást vitt végbe ezen az inséges vidéken.

Máramarosszigeten pénteken este 8 óra tájban lépett ki szűkebb árterületéből a Tisza és Iza folyó, amit a Róna patakja is követett és a fékevesztett ár mind nagyobb területet öntött el.

Lukács Ottó városi főmérnök péntek este 11 órától sorra járta az árvíz által veszélyeztetett városrészeket. A víz percről-percre nőtt, úgy hogy gyalogszerrel már menteni nem lehetett és mivel a városnak 2 szekerén kívül semminemű alkalmatlansága nincs, a főmérnök a katonaságtól kért segítséget. De mire a katonaság kivonult, a dühöngő ár oly sebes irammal sodort végig az elöntött területeken, hogy azoknak szekerén való megközelítése is lehetlenné vált. Szombatra virradó éjjel a rendőrség és tűzoltóság, majd a katonaság emberfeletti munkát végzett, de az éj leple alatt mentésre már gondolni sem lehetett. Máramarossziget legvesélyeztetettebb pontjai a Bandzsalgó, Malomkert, Fuvarosraktár és Crisan utcák voltak. Éjjel 1 órakor a Bandzsalgóban a Hodossy-féle ház már vízben állott, míg a malomkerti uton az Iza a régi medrében tombolt. A puskaporostoronynál a víz magassága elérte a jégtörök tetejét és épületrészeket, kitépett fákat és szénakazlakat sodort magával.

Éjjel fél 2-kor a Tisza elöntötte az egész Crisan utcát, behatolt a Raktár és Szlatinai utra és ellepte a villanygyár udvarát és a pincébe tört. A villanyvilágítás e perctől állandóan veszélyeztetve volt. Ugyancsak ekkor a Tisza belért a Diana utcába, míg az Iza a Szalavan utcát öntötte el, a Róna meg a köhid tájékát. Éjjel 2 órakor az Alsókerfalja utca az egész Bandzsalgóval és a Cuza Voda tér egy részével került víz alá, míg 3 órakor az Iza a Batár utcán és udvarokon át belért a Fecske utcába.

MEGJELENT!
A SZT. ISTVÁN-TARSULAT KIADÁSÁBAN
A TELJES LATIN-MAGYAR

MISSZÁLE

a Római Miskönyv szerint; az új Szentírásfordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta dr. Szunyogh Xav. Ferenc O. S. B. Terjedelme 1488 lap.

Egészvászonkötésben, vörösmetszéssel	210 lei
Egészvászonkötésben, aranymetszéssel	230 lei
Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel	400 lei
Finom bőrkötésben, aranymetszéssel	450 lei

és portó.

Megrendelhető, esetleg részletfizetésre is az ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL.

Nyárádtól mindent elöntött a Nyárád. Ott dr. Vescan János vármegyei prefektus személyes vezetésével és a csendőrnagy segítségével folynak a mentési munkálatok. A vasúti közlekedés, Nyárádszereda, Szováta, Parajd felé megszűnt, mert a vasúti töltést elmosta az árvíz. Marosvásárhelyről Szászrégen, Hévíz felé is csak átszállással közlekednek a vonatok. Legújabb hírek szerint az árvíz emberáldozatot is követelt: három hullát fogtak ki a megáradt Marosból. A személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

A Tisza meg elborította a csárdai ut egyik utszakaszát, valamint a CFR fűtőházat és az állomás gabonaraktárait; a sínparók és váltók vagy 100 méter körzetben víz alá kerültek. Fél 4-től délelőtt 11 óráig a Tisza és Iza mind nagyobb vízmennyiséggel öntötte el a már víz alatt álló városrészeket, és az Iza elsodorta a malomárók fahidját, miáltal a Bandzsalgó egy része megközelíthetlenné vált.

Máramarosszigeten az árvíz szombaton délelőtt fél 12-kor érte el tetőfokát, amikor a város kétharmad része víz alatt állott.

A mentési munkálatok egész nap folyamán szakadatlanul folytak. A Malomkerti ut elöntött részéről az ottrekedt embereket csak a késő délutáni órákban sikerült megmenteni. Szombaton délelőtt két házat döntött romba az ár, aminek száma a szombati nap folyamán 13-ra emelkedett; s bár a város területén az árvízveszedelem elmúlt, még több átázott vályogépület összeomlása várható.

Máramarossziget környékén és az ár által elborított területeken minden vetemény, gomba megsemmisült, a hegyoldalakon levő gyümölcsösök meg az óriási hegycsuszamlásoktól teljesen tönkrementek. A hegycsuszamlás következtében a dr. Rozunberg-féle, Várhegyen levő nyaraló összeomlott.

A megye más részéről is hasonló katasztrófális hírek érkeznek, úgy az Iza, mint a Mára mentén sok házat és állatot sodort el az ár, minden termést tönkretett. A Visó völgye a hegycsuszamlások következtében teljesen el van zárva a világtól, a hírszolgálat is szünetel.

Máramaros megye szegény gazdálkodóosztályát koldusbotra juttatta a fékevesztett árvíz, úgy hogy a legkétségbeejtőbb télnak néz elébe. A kétnapos árvíz a marhaállományban is nagy károkat okozott. Hogy emberéletben van-e kár, még nem érkezett biztos jelentés.

A szomszédos csehszlovákiai Szlatinán, amelynek hidját a Tisza leszakította, eddig 5 ház dőlt össze s ez a terület még víz alatt áll.

MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országoshíru költő romkötésű 61 versel.
Ára füzve: 108 Lei.
kötve: 168 L és portó.

MÉCS LÁSZLÓ
Üveglegenda
Ára: füzve 120 Lei.

MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI
HARANGSZÓ
Ára: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.
Kaphatók:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétok a legősibb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**!

Az erdélyi magyarság szervezze meg a maga gazdasági életét

Vargha László nagyváradi szövetkezeti igazgató előadása a Magyar Párt marosvásárhelyi országos nagygyűlésén

Es most itt állunk összetörten, leszegényedve, hitben és bizalomban megrendülve. Ha bármennyire is összetört bennünket a sors, hitünket és bizalmunkat elveszíteni nem szabad. Követendő például szolgálhat a multból az erdélyi románság önbizalma. Határtalan bizalom és összetartás hívta életre az imperium-változás előtti magyar államkeretben azokat a román kulturális és gazdasági tényezőket, amelyeket Goldis László 1912-ben a „Nemzetiségi kérdéstről” írott értekezésében is oly büszkén és megelégedetten felsorolt.

Román példa a multból

Goldis László e magyar nyelven megjelent munkájában többek között a következőket írja a románság gazdasági és kulturális fejlődéséről: „A nem magyar nemzetiségek egyházi is majdnem minden községben iskolákat állítottak fel. A románoknak pl. ma már 7 püspökségük, ezek között 2 érsek s körülbelül 3.000 lelkészük, 5 papnöveldejük, 6 tanítóképezdejük, 4 főgimnáziumuk, 1 al-gimnáziumuk, 1 alreál iskolájuk, 1 felső kereskedelmi iskolájuk, 9 fiuinternátusuk, 5 felsőleányiskolájuk, kb. 3.000 népiskolájuk, legalább ugyanannyi tanítóval, irodalmi és közművelődési egyesületeik, színház alakításra társaságuk, amelyeknek vagyona közel 1 millió korona, 146 dal, zene és olvasóegyletük, a budapesti és kolozsvári egyetemeken nyelv- és irodalmi tanszékük, 25 nőegyletük, 49 lapjuk, 200-nál több pénztintézetük, több mint 20 millió korona részvénytőkével, legalább 700 tisztviselővel, 17 kereskedő és iparos-egyletük, 27 temetkezési egyletük, s legalább 1 millió katasztrális hold föld a birtokukban. És körülbelül ugyanígy fejlődtek a többi nemzetiségek is.”

Mindezt Goldis László állapította meg. Ha több gazdasági és kulturális intézményük nem volt, annak oka bizonyára abban keresendő, hogy több intézmény létesítését nem tartották szükségesnek a természetes fejlődés rendjén. Anyagi erők hiányán nem mulhattak, mert ugyanazok az anyagi források állottak szinte korlátlanul rendelkezésükre, amivel annak idején a magyar intézmények is bírtak.

Mint láthatjuk az erdélyi románság figyelmé mindenre kiterjedt. Nem hiába jelentette ki egy alkalommal Lázár Aurél a bukaresti parlamentben a következőket: „Uraim, kettős életet éltünk, egyet, mint a román nép fiai, másikat, mint a magyar állam polgárai.” Ebbe a mondatba sűrítette össze az erdélyi románság öngazoló magatartását az akkori államkeretben. És hogy mennyire eredményes és belterjes volt a románság nemzetiségi élete abban az időben, az már valamennyiünk előtt közismert.

Tudunk-e öntudatos gazdasági politikát folytatni? Igen!

Es most, mielőtt tovább haladnánk a magyar kisebbségi sors útvesztőjén, álljunk meg és gondolkozzunk azon, mit tehetünk jelenlegi, rendkívül súlyos helyzetünkben. Mely utak vezethetnek ki bennünket ebből a lehetetlen helyzetből és bizonytalanságból? Le tudjuk-e vonni a multból a tanulságot? Meg tudjuk-e találni azokat az elsődleges eszközöket, amelyeknek segítségével szétforgácsoltan fekvő hatalmas erőforrásainkat összpontosíthatjuk? Felismerjük-e a bennünk rejlő hatalmas erőt, meg tudjuk-e valósítani a nagy gazdasági egységet? Átérezzük-e annak jelentőségét, hogy mit jelent részünkre az, ha a magyar kisebbségi tőkét első sorban a kisebbségi érdekek szolgálatába állítjuk? S végül, tudunk-e már egyszer öntudatos gazdaság-politikát folytatni? Ezekre a kérdésekre kell ma határozott választ adni. Azt hi-

szem, válaszuk nem lehet más, mint egy határozott igen!

Tehát hozzá kell kezdenünk késedelem nélkül a legerőteljesebb gazdasági szervezkedéshez. Meg kell teremtenünk a magyar gazdasági egységet. E nagy munka szolgálatába kell állítanunk a magyar társadalom minden rétegét, úgy falvakban, mint városokban. Meg kell értetnünk minden magyar emberrel, hogy itt élet-halál harcra van szó, s épen ezért kötelességem mindenkié, aki magyarnak vallja magát, újult erővel kivenni részét a támogatásból és az újjáépítés nehéz munkájából. Össze kell gyűjtenünk parlagon heverő erőforrásainkat, fel kell ismernünk intézményeink jelentőségét, új életet kell adnunk magyar pénztintézetünknek, hitelszervezetünknek, fogyasztási, termelő és értékesítő szövetkezeteinknek és a magyarság összes, még fel nem sorolt érdekképviseleti szerveinek. Azok, akik bennünket munkánkban nem támogatnak, magatartásuk azonos a magyar kisebbségi érdekek elárulásával.

Eroink összeszedése

Akkor pedig, ha az erdélyi magyarság nagy tömege kivieszi részét a gazdasági újjászületés nagy munkájából, úgy megerősödött intézményeink életet adó, elhelyezkedést nyújtó lehetőségek tárházai lesznek, melyekben a magyar társadalom minden rétege munkahelyére találhat. Több évszázados magyar kulturánk elegendő biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy ebben a sorsüldözött helyzetben is megtaláljuk és felismerjük önmagunkat! Az időközben felnőtt magyar ifju nemzedék jogosan kér munkát, jogosan támaszthat olyan igényeket és követeléseket, amelyek egy komoly életnek volnának kiinduló pontjai, de ezeket az igényeket és követeléseket csak akkor teljesíthetjük, ha az erdélyi magyarság minden rétege elsődrendű kötelességének tartja saját pénzügyi és gazdasági intézményeinek támogatását.

Le kell számolnunk azzal a gondolattal, hogy mi, a mindenkori kormánytól bármilyen csekély támogatásban is részesüljünk. Egyedüli védelmi fegyverünk csakis a faji öntudat, az összetartás és az egymást támogatás gondolata lehet.

A népkisebbségek fejlődése és az állameszme.

Fel kell ismét figyelnünk Goldis Lászlónak az 1912-ik évben törént megállapítására, amikor a román nemzetiségi kérdéstről folytatónak így ír: „Ha a magyar nemzeti állameszme azt jelentené, hogy az ország nem magyar nemzetiségeit meg kell hakedályozni anyagi megerősödésükben, nemzeti kulturájukban, akkor ez nemcsak pogány igazságtalanság, de céltalan haszontalanság lenne, amely megtörik az emberi haladás örök törvényein.” Már akkor is igaza volt Goldisnak! Mennyivel helytállóbb e megállapítás ma, csaknem egy negyedszázad elteltével. Ha a román nemzeti állameszme az jelenti, hogy bennünket meg kell fosztani anyagi erőforrásainktól és nemzeti kulturánktól, akkor ma, egy még nagyobb pogány igazságtalanság történik velünk.

Tudomására kell adnunk egyszer már úgy az államhatalom minden tényezőjének, mint az egész kulturvilágnak, hogy akkor, amikor egy csaknem kétmilliónyi, kulturában fejlett magyar tömeget a jelenlegi államkeretbe bekebelezett, ezzel a ténykedésével vállalta azt a kötelezettséget is, hogy az itt élő magyarságnak szabadságot, kulturát, gazdasági fejlődést és életlehetőséget is biztosít. Ez természetes folyamánya a bekövetkezett történelmi átalakulásnak.

Mégis e természetes követelményekkel ellenkező fejlemények mutatkoznak. Pénzügyi

és gazdasági vérvesztéseink rendkívül súlyosak. Földjeinket szétosztotta a földreform, intézményeink tönkrementek, a magyar tisztviselők ezrei kiestek hivatalaikból, a magyar gazda- és iparos-társadalom elszegényedett, a magyar munkásosztály kezéből a szerszám kiesett. Ezek azok az okok, amiért nem maradhatunk tovább bizonytalanságban! Országos Magyar Pártunk elnöksége, de a megmaradt intézményeink vezető férfiai is tisztában vannak a helyzet komolyságával.

Gazdasági Tanácsot kell alakítani

Elérkezett az ideje annak, hogy számba vegyük földig sújtott intézményeinket és határozunk azoknak mikénti megtartásáról, újjáélesztéséről és megerősítéséről. Félre kell dobnunk az eddigi megalkuvó és elszíntelenítő jelszavakat és keresnünk kell azokat az eszközöket, amelyeknek segítségével mielőbb eljutunk az erdélyi magyarság gazdasági újjászületéséhez és egységes irányításához.

Pártunk évtizedes multja és annak politikai téren kifejtett működése, de eddigi kisebbségi életünk is azt érezteti velünk, hogy az országos politikai szervezkedéssel párhuzamosan gyökeresen végre kell hajtunk országosan gazdasági szervezkedésünket is. E cél elérése érdekében meg kell alakítanunk az erdélyi magyarság Országos Gazdasági Tanácsát, az Országos Magyar Párt keretén belül.

Az Országos Magyar Gazdasági Tanácsban képviselést kell kapnia a magyarság összes gazdasági szerveinek. Az ily módon megalakított Gazdasági Tanács dolgozzon ki munkatervét és gondoskodjék annak erélyes végrehajtásáról. Munkatervét akként alkossa meg, hogy az a magyarság gazdasági és pénzügyi érdekeinek megvédésére és fejlesztésére szolgáljon. A Gazdasági Tanács intézkedései magyar intézményeinkre nézve legyenek kötelező jellegűek, s ha az egyetemes érdek úgy kívánja, hajtsunk végre szelekción.

Lássunk tisztán, kikre számíthatunk!

Azok az intézmények, amelyek a Gazdasági tanács utasításait nem követik, az erdélyi magyar társadalom egyeteméből kikapcsolandók. Lássunk tisztán, kik támogatják a magyarság érdekeit, kikre számíthatunk!

Az Országos Magyar Párt politikai megmozdulásaiban helyezzen különös súlyt a gazdasági kérdésekre is és ezekben a kérdésekben a Gazdasági Tanácsal járjon el egyöntetűen. Az irányítás és a befolyó ügyek elintézése céljából állandó iroda tartassék fenn. Ezt a megoldást találom jelenlegi helyzetünkben legalkalmasabbnak arra, hogy gazdasági és hitelszerveinket egységesen irányíthassuk s azokat lehetőleg teljes egészükben az erdélyi magyarság érdekeinek szolgálatába állíthassuk. Ugy érzem, hogy ez az elhatározás, — mely jelentőségében mindenkit érint, aki magyarnak vallja magát, — vezet bennünket legközelebb egy kijegecesedett, öntudatos magyar kisebbségi gazdasági-politika műveléséhez. Ezzel, — ha nagy lecke-díj lefizetése után is, — de helyrehozhatjuk eddigi téves gazdasági politikánkat.

(Következett a Gazdasági Tanács meg-szervezéséről szóló határozati javaslat elő-terjesztése, amit július 4-iki számunkban már közöltünk. A közgyűlés aztán — amint tudjuk, — a határozati javaslatot elfogadta.)

TÓTH TIHAMÉR REPREZENTÁNS MŰVEI:

Krisztus király	250 lei
Tíz parancsolat I. rész	250 „
Tíz parancsolat II. rész	250 „
Hiszek egy Istenben	250 „
Hiszek Jézus Krisztusban	250 „

Az öt könyv együttes megrendelése esetén porto nincs.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felírószerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cisj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Marmontel születése

1723
július
11

Az ezerhétszázados eszlendők végén magyar irodalomról még nem igen lehetett beszélni. Egyedül a lantos költők és a krónikások írtak magyarul s ami könyv ezidőkben magyar nyelven megjelent, vagy versfűzér volt, vagy egyházi és történelmi tárgyú munka, a prózaírodalmat kizárólag fordításokban kaphatta csak kezébe a magyarul olvasó közönség. Ez idők egyik legnépszerűbb prózaírója kétségtelenül a francia Marmontel volt, aki szatírjaiban is az erkölcsiség prédikátora maradt s népszerűsége csaknem olyan nagy volt, mint egyidőben az Ohnet, majd a Courts-Mahlers regényeké. Marmontel első magyar fordítója Zalányi Péter volt, aki 1773-ban ültette át magyarra lány hangulatú, tanító erkölcsi meséit, amelyeket később Báróczy Sándor, a magyar irodalomban uttörő szerephez jutott nemes testőrző vitéz fordított le művésziesen. Marmontel igen nagy hatást gyakorolt a kor íróira, az ébredő magyar szépprózában is tömérdek követője akadát és példáján felbuzdulva, nem egy magyar író írt erkölcsi meséket, hogy a kor visszasszágait, hibáit, kinővéseit finom formában csiszolják, nemesítsék. Marmontel különben történetírással és színdarabokkal is foglalkozott. Egy meséjét Boér Sándor ültette át magyar színpadra s ez az „Erdélyi Játékos Gyűjteményben” jelent meg 1795-ban, „Az öbester, vagy a hírség jutalma” címen. Bizony, Marmontelt és az egész irodalmi irányt túlhaladta az idő. De az tagadhatatlan, hogy százötven évvel ezelőtt nagy hatása volt és ez a magyar irodalom fejlődését is elősegítette.

Időjárás. A Budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint Kelet Európában csendesült az időjárás. Nyugat Európában szél és esők enyhítették a hőséget. A várható időjárás mérsékelt meleg, egyes helyeken, főképpen nyugaton és északon esetleges zivatarok.

Érettségi eredmények a nagyváradai Gojdu liceumban. Szombaton volt az utolsó szóbeli érettségi vizsgálatok a nagyváradai Gojdu-liceumban. Ezúttal a magyar szakció diákjai állottak a bizottság elé. A jelentkező maturanidusok közül a következők mentek át: Bereczky Sándor, Gnándt Lóránt, Gruden Ernő, Kakas László, Krisár Miklós, Magyarai Sándor, Magyarai Vincent, Papp Gábor, Rósti Ince, Szabó Lőrinc, Serle Mihály, Zilahy Andor, Váradi Imre. A tizenhét jelentkezőből tehát tizennégyen átmentek.

A kocsmáros lelőtte rakoncátlan vendégét. Bukarest. Saját tud. Hétfőre virradó éjszaka véres verekedés játszódott le egyik külvárosi kocsmában. A kocsmáros a verekedőket, akik között egy Niculescu nevű veszedelmes betörő is volt, kizavarta a kocsmából, ezek azonban vissza akartak menni. Különösen Niculescu viselkedett erőszakosan s a kocsmáros hosszas veszekedés után revolvert rántott és kétszer rálőtt. Egyik golyó Niculescu szívburokát sebesítette meg és haldokolva szállították a kórházba. A gyilkos kocsmárosot le tartóztatták.

MIT REJT A JOVO?
Kafols Maria élete és jóvendülése.

G. L. BOUE után franciából fordítva
Ára füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Az árvíz ötven embert ölt meg s kétezer családot tett hajléktalanná a rutén földön

Prágából jelentik: A kárpátaljai eszésekéről szóló jelentések katasztrófális áradásokról számolnak be. Az árvíz nemcsak a termést pusztította el teljesen, hanem a házakat, hidakat s utakat is erősen megrongálta. Eddig két halottat találtak meg, de ötven ember eltűnt s biztosra veszik, hogy ezeket elsodorta az ár. Kétezer ember vált hajléktalanná. A hullámok a lakosságot éjjel lepték meg, úgy kellett őket álmukból felriasztani. Sokan nem akarták elhagyni házaikat úgy, hogy csak hiányos öltözetben tudtak a házte-

tökre s fákra menekülni, ahonnan másnap csónakkal mentette ki őket a csendőrség és katonaság.

Legsúlyosabb a helyzet Tiszaújlakon. Itt 250 ház beomlott. A községből csak a főutca egyrésze maradt meg. A víz egyes helyeken 7 méterrel magasabb a rendes vízállásnál. Tiszaújlak alatt a Tisza egy 10 kilométeres széles tavat alakított. Miután a táviró- és telefonösszeköttetés ezekkel a vidékekkel nagyrészt megszakott, pontosabb részletek még hiányoznak.

Szabó Dezső végleg pert vesztett kiadójaival szemben. Budapestről jelentik: Szabó Dezső, az Elsodort falu és a Segítség írója még 1925-ben eladta potom áron a Géniusz kiadóknak örökáron összes műveit. Később, amikor látta, hogy a Géniusz vagyonát keres az ő művein, míg ő legnagyobb szükségét szenved, keresetét indított és kizsákmányolás címén a szerződés érvénytelenítését kérte. Az alsóbbfokú bíróságok elutasították Szabó Dezső keresetét. Most a Kuria végső fokon kimondotta, hogy kizsákmányolásról nem lehet szó, mert a Géniusz nem tudhatta, bármilyen nagynevű íróról legyen is szó, — hogy milyen jó üzletet csinál.

Vonatszerencsétlenségek Németországban és Spanyolországban. Stuttgartból jelentik: A berlini gyors vasárnap délután Niedertredna állomás előtt sántítás következtében kisiklott. Hat személykocsi felborult. Eddig öt halottról és 12 súlyos sebesültől van tudomásunk. A könnyebb sebesültek száma még ismeretlen. Madridból jelentik: A madridi gyorsvonat Coruna közelében kisiklott. A jelentések két halottról és 47 sebesültől számolnak be.

Ismét összeverekedtek Jasiban a cuzista diákok a csendőrökkel. Bukarest. Saját tud. Vasárnap véres verekedés játszódott le Cuza antiszemita pártjának diákjai és a jasi csendőrség között. A cuzisták jasi székházának épületében egy korcsma is van, amit a hatóságok az italmérségi engedély körüli szabálytalanságok miatt bezártak s a korcsma elé csendőrt állítottak. A diákok az épület elől el akarták üzni a csendőrt, akit szorongatott helyzetéből egy nagyobb csendőrcsapat mentett ki. A diákok ezután az épületben elbarrikádozták magukat és dobálni kezdték a csendőröket, akik viszont könnyfakasztó bombákkal védekeztek. Később összecsapásra került a sor, három diák és több csendőr súlyosan megsebesült. Kilencvenhat diákot előállítottak.

Két hírneves igazgató nyugalomba vonulása. Kolozsvár. Saját tud. A piarista főgimnázium és a református főgimnázium igazgatója nyugalomba vonult. A piarista főgimnázium igazgatója Dr Uitz Mátyás leköszönt az igazgatói tisztségről s helyébe Bakody Antalt nevezte ki a rendi káptalan. Ugyancsak beadta lemondását 23 évi igazgatás után Kovács Dezső, a ref. kollégium igazgatója, a kiváló író és helyébe az egyházi főhatóság Gönczy László tanárt választotta meg. A két lemondás nagy meglepetést keltett egész Erdély magyar társadalmában, mert mindketten a legkiválóbb igazgatók hírnevét vívelték és munkásságuk a nehéz időkben örökre beírta nevüket intézetük történetébe.

Munkanélküli a törvényszék előtt. Seress Elemér 24 éves lakás- és foglalkozás nélküli péksegéd állt hétfőn a nagyváradai törvényszék előtt több apró lopásért. A vádlott remegő hangon kérte a bírakat:

— Tessék engem életfogytiglan elítélni, mert ha kikerülök a fogházból, nincs lakásom, nincs munkám, nem tudok megélni.

A törvényszék lopás büntette miatt 6 hónapi fogházra ítélte, amelyből 2 hónapi vizsgálati fogást kitöltöttek vett. Ügyész és vádlott belenyugodtak s az ítélet jogerős.

Pelle István első szereplése Kolozsváron. Kolozsvár. Saját tud. A Kolozsvári Kolping Egylet vasárnap délelőtti díszelőadásán több mint kétezer főnyi nézőközönség előtt, a legnagyobb siker jegyében zajlott le a Magyar Színházban. Pelle István kétszeres világbajnok ez alkalommal mutatkozott be legelőször Kolozsvár közönségének tüneményes gyakorlataival. Szerepelt Morariu Albin tornász bajnok is híres buzogány-gyakorlataival és gyűrűmutatványjaival és rendkívül nagy sikert aratott. A Kolping Egylet tornászcsapata is derekasan megállotta a helyét. A díszelőadást a Kolping Egylet zenekara nyitotta meg, Zattler Sándor vezetésével, a Magyar Rapszódiaát játották. Utána Iliescu tanár román nyelven üdvözölte a tornászokat, elsősorban Pelle Istvánt. Dr Hirschler József prelátus-plébános igen nagyhatású beszéddel köszöntötte Pelle Istvánt, Morariut és a többi tornászokat. Kihangsúlyozta, hogy ma a világnak szüksége van „győzelemre vágyó ifjú erőre”. A lelkes közönség még előadás után is sokáig ünnepelte Pelle Istvánt.

Az Országos Dalosszövetség kerületi hangversenye. Kolozsvár. Saját tud. Az Országos Dalosszövetség Szamosújváron tartotta ez évben első kerületi versenyét, melyen huszonkét dalárda vett részt. Megjelent a versenyen Inczedy Joksmann Ödön, az Országos Dalosszövetség elnöke is. A dalosversenyt az örmény fiuarvavaház tágas udvarán tartották meg igen nagy közönség előtt. A kedvező időjárás nagyban hozzájárult a verseny sikeréhez. Bebizonyosodott, hogy a dalárdák az elmúlt verseny óta nagyon sokat fejlődtek az Erdélyi kultúrelételek igen fontos tényezőjévé váltak. Este díszhangverseny volt, melyet tánc követett. A verseny részletes eredményét holnapi számunkban fogjuk közölni.

Dinamitot találtak a brailai állomáson. Bukarest. Saját tud. A brailai vasútállomás külső pályaulvarán egy váltó alá elásva veszedelmes leletre bukkantak. A pályát javító munkások nem mélyen a földben, faládába helyezve tíz kilogramm dinamitot leltek, amelyről a vizsgálat megállapította, hogy orosz készítmény s tekintve, hogy még teljesen friss anyag, csak nemrégiben lehetett odahelyezve. A dinamit nem volt gyújtószinórral összekötve s így valószínű, hogy nem vasuti merényletre akarták felhasználni, hanem egyéb célja lehetett annak a dinamittal, aki ideiglenesen odahelyezte.

Nagyvárad piaci árak (július 10). Búza 620, rozs 500, árpa 250, sörárpa —, zab 220, tengeri 220, széna 70, lucerna széna 90, lóhere széna 60.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetiből fordította:

Balanyi György
kegyesrendi tanár.

Ára füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Eljegyzés. Keresztes Iluska Csikszereda és Beczassy Zoltán, a csikszeredai római katolikus főgimnázium tanára, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

A kisiparosok országos tiltakozása a kötelező biztosítás ellen. Csikszereda. Saját tud. A csikszeredai Ipartestület, a többi erdélyi Ipartestület után, szintén megmozdult a betegségy biztosításának a kisiparosokra való kötelező kiterjesztésének felfüggesztése érdekében. Memorandumot küldött Vajda miniszterelnök, Joanitescu iparügyi miniszter címére. Dévai tudósítónk jelentése szerint hasonló határozatot hozott a hátszegi Ipartestület is, amely most tartott alakuló közgyűlésén kimondotta, hogy tiltakozik a kisiparosok függetlenségének megsértése ellen, mert azt az orvost fogják ezentúl is választani, akit ők akarnak. Hasonló akcióra kéri fel a dévai Ipartestületet is. Az alakuló közgyűlésen a hátszegi Ipartestület elnöke lett Jau Alexandru. A választmány tagjai: Balomiri Antal, Jau Márk, Nagy Károly, Wiedler Ábrahám, Ifj. Áron Izidor, Gusita Joan, Gilich János, Morar Micuale, Almágyi Emánuel, Bordy János, Hilsch Ferenc, Bur Péter. Pótlagok: Murar Ábrahám, Indra Károly, Ratkow Ferenc, Deák Dezső, Spindler Károly és Parian Traian. Ellenőrök: Almágyi Viktor, Herban György és Dumbrava Antal. Titkárnak egyhangúlag Vajda Bélát választották meg, aki eddig is a legnagyobb lelkesedéssel foglalkozott a testület ügyeivel és elősegítette, hogy a hátszegi Ipartestület végre megalakulhatott.

Internátust épít a bánási vasutasok egyesülete. Temesvár. Saját tud. A vasutasok kulturális és kölcsönös segélyező egyesületének bánási fiokja most tartotta közgyűlését. Az egyesület Temesvárot annakidején a MÁV-allisztai körből alakult ki, jelenleg tisztviselőket és főtisztviselőket is vesz fel tagjai sorába. A közgyűlésen elhatározta az egyesület, hogy Temesvárot a város részéről adományozott telken saját otthonát építi fel. Hárommillió építkezésre van szó: a belügyminisztérium már meg is adta a szükséges összegnek gyűjtés útján való összehozásához az engedélyt. Három millió értékű téglajegyet bocsátottak ki, ezeket szétosztották az állomások között s a nagyobb szállítókknál és számláknál a felek beleegyezésével adják el ezeket. A vasutas otthonban internátus is lesz, vasutasok gyermekei számára. Elhatározták, hogy az épület alapkövét március elsején helyezik el s ezután az építkezés megindul.

Tropikus hőség Franciaországban és Svédországban. Mig nálunk havazásról számolnak be erdélyi tudósítónk, a Hargitát ellepte a hó, úgy hogy a pásztorok nyájaikkal a falvakba visszatértek: Svédországban és Franciaországban nagy hőséget jelentenek. — Svédországban néhány nap óta tropikus hőség van. Az ország északi részeiben és a lapp földön óriási erdőtüzek keletkeztek a hőség következtében. Murjek környékén több mint kétszáz ezer hold erdő ég. Az erdőtüzek eddig is sokmillió kárt okoztak. Az erdőtüzek megfékezésére katonai csapatok vonultak ki, akik azonban ugyyszólván tehetetlenül állanak a tűz pusztításával szemben. Franciaországban hasonló a helyzet. A hőhullám az ország több vidékén szinte elviselhetetlen. Pénteken már Párizsban is 30—35 fok melege mutatott a hőmérő és Charell városában már 52 fokot mutatott a hőmérő higanyoszlopa.

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő leánynak tudnia kell.* — 100 lei
GERELY JOLÁN: *A mai leányok útja.* — 120 lei
JAMBOR LÁSZLÓ: *Levelek hugomhoz I-II-III. rész.* füz. 120, kötve 160 lei és portó.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Dr. Gálos László

Ara füzve 120 lei és portó.
Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Harangszentelés Szalárdon. Megható, szép ünnep keretében szentelte fel a szalárdi római katolikus egyház a *Toperczer* Tibor ismert földbirtokos által ajándékozott harangot. Az ünnep fényét növelte a Váradról és a környékről összesereglett vendégek. Dél előtt 10 órakor haranghuzással kezdődött az ünnep. *Imrik* S. Zoltán pápai prélat, kanonok megáldotta a harangot. Kivüle megjelentek még a papság köréből *Székuthy* Tamás premontrai kanonok és *Beszenszky* Ervin tóttleki piébános. Ifj. *Toperczer* Tibor nagy tetszést aratott *Komárominé Mihelyi* Elvira szép alkalmi költeményével. Az ünnepi misén magasszárnyalásu beszédben méltatta *Imrik* S. Zoltán prélat kanonok a nap jelentőségét. Délben *Toperczer* Tibor földbirtokos házában látta vendégül a megjelenteket. Este műsorral egybekötött jólesikert estély volt, amelynek műsorán kitűnően szerepeltek: *Pürger* Margit, *Bartsch* Juci, *Toperczer* Tibor, *Bartsch* Józsa, *Balajthy* Gyula, *Toperczer* Ica, *Körmendi* Sasa és Maja, *Kerekes* Manyi, *Finzler* Baba. A sikerült előadás *Zaholiné Tóth* Mária odaadó, lelkes munkásságát dicséri. A zárót dr. *Thury* Lajos szalárdi piébános mondotta, amelyben megköszönte a harangot *Toperczer* Tibornak, a nemeslelkű adományozónak. Dr. *Thury* Lajos agilis tevékenysége révén sikerült az egyházi életet élénké tenni és az ő érdeme, hogy az ünnepélyen faj és felekezeti különbség nélkül megjelent társadalmi osztályra való tekintet nélkül mindenki. K. L. L.

Kávéházi botrány Marosvásárhelyen. Saját tud. Súlyosabb természetű verekedés játszódott le vasárnap déli 1 órakor a marosvásárhelyi Newyork-kávéházban. *Braun* Henrik autótulajdonost állítólagos inkorrekt magaviselete miatt inzultálta *Palek* József kocsi gyártó. A két veszekedő fél két pártra szakította a kávéház közönségét is és most két tábor állott egymással szemben. A kávéházi csatának több sebesültje van. Így *Braun* Henrik súlyos fejsebet a kórházban kötözték be, de ugyancsak ott nyujtották első segélyt *Palek*nek is, aki az arcán sebesült meg súlyosabban. A verekedés hevében összeforték a kávéház asztalait, székeit, tükröket, úgy hogy rendőrségi kérésre tudta csak végérvényen a verekedésnek.

Szabadlára helyezték a nagyváradi éhségstrájkoló kommunistanókat. A nagyváradi közkórházban szombaton este válságosra fordult három, huszonnyolc nap óta éhségstrájkoló kommunistanó: *Singer* Klári, *Friedmann* Salamonné és *Schutzberger* Ilona állapota. Vasárnap este elfogadták az injekciókat és a beöntést, s így a közvetlen veszély elhárult ugyan, de a táplálkozást így is csak néhány napig lehet pótolni. *Niculescu* vizsgálóbíró hétfőn délelőtt szabadlára helyezte a május elsején letartóztatott éhségstrájkolókat, akik rövidesen elhagyják a kórházat.

Új magyar rekord a 3000 méteres sífutásban. Budapestről jelentik: A magyar-román hólgyatlétikai viadal keretében különféle staféta versenyt is rendeztek férfiak számára. A 3000 méteres meghívásos versenyen Szabó (MAC) 8.45.6-os idejével új magyar országos rekordot állított fel.

Érettségi eredmények Csikszeredán. Saját tud. A csikszeredai főgimnáziumból 33-an jelentkeztek érettségi vizsgálatra. A brassói Mesola-liceumban lefolyt érettségi vizsgálat eredménye kielégítő. Érettségi oklevelet szerzett 20, elbukott 13. Az eredmény hatvan százalékának felel meg.

Banditámadás a marasesti vonat ellen. Bukarest. Saját tud. A marasesti állomás bejáratánál ismeretlen tettesek körkással és fatorlaszokkal elbarrikádozták a vasuti sít, hogy kisiklás idézzenek elő és az így keletkezett pánikban kifosszák az utasokat. A pályáór vonatérkezés előtt, valósággal az utolsó percekben vette észre a készülő merényletet és megfeszített munkával még sikerült a sít meglisztitania. A haramiák azonban, akik a környék bokraiban rejtőzködtek el, revolverlövéseket adtak le a pályáorre és az érkező vonatra, amelynek számos ablakát bezúzták a golyók. A mozdonyvezető is csak úgy menekült meg a sortűzserű lövöldözésben, hogy hasra vetette magát a mozdonyban. Sebesülés nem történt. A kiküldött őrjáratnak a banda egyetlen tagját sem sikerült elfognia.

Elfogott szélhámós. Déva. Saját tud. Mult év áprilisában a petrozsényi rendőrség elfogta Nagy Alexandru, illetve Nagy Zoltán nevű albisi, biharmegyei illetőségű szélhámóst, akinél mindenféle hamis üzleti iratokat találtak s aki, a rendőrség megállapítása szerint, nagyszabású csalásokat követett el, különösen az üzleti életben. A dévai rendőrség Nagyváradra indította egy rendőrmesterrel, de Kolozsváron Nagy a rendőr mellől elszökött. Több mint egy évig körözték, míg most a dési rendőrség letartóztatta és Dévára szállította, ahonnan újból Nagyváradra indították a körmönfont szélhámóst, akinél ez alkalommal is többféle iratot találtak.

Medvék garázdálkodnak Csikmegyében. Csikszereda. Saját tud. Szabó János madarasi gazdálkodó lovát a faluhoz közeleső erdőben szétlépte a medve. Ugyancsak a medve áldozata lett Gyergyóújfalú község 18 ezer leies tenyészbikája. Tegnap a Hargitában marangolt szét egy ökröt a medve. A csiki vadásztársaság hajtóvadást tervez a garázdálkodó medvék ellen.

Elítelt jegyző. Marosvásárhely. Saját tud. Marostorda Jedd községének jegyzőjét, *Bársan* Andreit még két év előtt felfüggesztették állásából, mert hivatali sikkasztást és közokirathamisítást követett el. A törvényszék 6 havi fogházbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte.

AZ ARADI „VASÁRNAP” legújabb, 14. száma a szokott nívós tartalommal megjelent. Az értékes lap a következő cikkeket és verseket tartalmazza: Rónay György: Bízodalom. Alszegehy Zsolt: A katolikus irodalomtörténet. Solymár Ágnes: Aranyszilánk a fénykeresztben. Pilynyák Borisz: Új élet, Berényi László fordítása, Ágoston Julián: Istenhez utam, Somfay Margit: A csillagos erény. Várad Imre: Róma, Papini könyve Danteről. Dr. Walter János: Római levél. Dr. Wild Lajos: Brazíliai levél, Fehér indiánok között az őserdőben. Krónika helyett: A katolikus Centrum halála. Rónay György: Verseny az esztendővel. Babits Mihály új versei. Művészi címkép és hangulatos árnyképek emelik a lap külső szépségét.

Könyvujdonság!

LITURGIKUS LEXIKON

Ez a rendkívül ügyes könyv felújítja a mai ember számára az Egyház liturgiájának elzárt kincseit, megérteti a liturgia képeit, segít, hogy a liturgia „isteni színterében” megértő lélekkel vehessünk részt.

Igen ügyes összeállítás!
Szerkesztői bencés főiskolai tanárok.
456 oldal, felvázson kötésben 180 Lei és portó.
Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Kávéházakban, vendéglőkben mindent kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

SPORT

A magyar hölgyatléták 48:42 arányban legyőzték a románokat

Uj román és magyar rekord a súlydobásban, román rekord a 60 méteres síkfutásban és a távolugrásban. Magyar és román rekord a 4x100 méteres stafétában

Budapest. Saját tud. Vasárnap délután tartották meg a Margitszigeten a magyar-román női atlétikai revans versenyt. Az első versenyt tavaly Brassóban a magyarok nyerték meg. A tegnapi versenyen erős küzdelem után a magyarok ismét megszerezték a győzelmet 48:42 arányban. A verseny részletes eredményei a következők:

100 m. síkfutás: 1. Petrovici (román) 13 mp. 2. Alma Münster (román) 13.1 mp. 3. Deák (magyar) 13.2 mp.

Magasugrás: 1. Vécsey Katalin és Csák Ilona (magyarok) holtversenyben 145 cm.-rel. 3. Zacharides (román) 128 cm.

Súlydobás: 1. Szöllőssy Ilona (magyar) 11.12 mp., magyar országos rekord. 2. Garamy Irén (magyar) 10.13 m. 3. Fromm Hilda (román) 9.99 m. román rekord.

80 m. gátfutás: 1. Petrovici (román) 12

mp. 2. Perlics (magyar) 12.8 mp. 3. Dahinten (román) 13.2 mp.

Diszkoszdobás: 1. Nadányi Agnes (magyar) 34.84 m. 2. Szöllőssy (magyar) 32.79 m. 3. Engstein Edith (román) 31.66 m.

60 m. síkfutás: 1. Molnár (magyar) 8 mp., 2. Münster (román) 8 mp., román rekord. 3. Deák Aranka (magyar) 8.1 mp.

Távolugrás: 1. Petrovici (román) 5.24 m., román rekord. 2. Horváth Margit (magyar) 5.12 m. 3. Rheim Mate (román) 5.05 m.

Gerelydobás: 1. Bock Stella (román) 33.40 m. 2. Engster Edith (román) 33.20 m. 3. Szepes Kató (magyar) 32.55 m.

4x100 m. staféta: 1. Magyarország (Molnár, Deák, Kresz, Csermár) 52.9 mp., magyar rekord. 2. Románia (Münster, Tabacu, Rheim, Petrovici) 53.2 mp., román rekord.

A NAC az AMTE elleni győzelmével a Nemzeti Bajnokság B) csoportjának második helyezettje

NAC-AMTE 2:0 (2:0)

Vasárnap délután játszották le Nagyváradon a Nemzeti Bajnokság utolsó elmaradt mérkőzését. Egész délután esett az eső, úgy, hogy mindenki azt hitte, hogy ismét elhalasztják a mérkőzést. Egy negyed hétkor azonban elállt az eső és a két klub elhatározta, hogy a nagy sár dacára is játszanak. Ekkor azonban kiderült, hogy a központ által delegált bíró Murgu Péter (Temesvár) nem érkezett meg. Csak később derült ki, hogy Nagyszalonta mellett az autóbusz, amelyen jött, tengelytörést szenvedett. Taxival jött be Váradra, de már későn. A NAC és az AMTE közös megállapodással Rosenberget kérte fel a mérkőzés levezetésére.

Fél hétkor tehát végre felállhattak a csapatok. NAC: Czinczér, Mike, Stettner, — Weichelt, Krausz, Vangel. — Mosko, Glanczmann, Kovács, Bodola, Kocsis. — AMTE: Tyukodi, — Bugár, Csajka, — Lingurar, Braun, Walter. — Tolan, Magold, Gómöri, Tóth, Nagy. A kezdésnél rögtön kitűnik, hogy a pályán csúszkálni és ragadni lehet, de futballozni nem. Öt perc múlva már nyakig sárosak az összes játékosok. A labda minduntalan elakad és csak nehezen rugkapálják ki egy-egy sártenger közepéből. Ehez járul még az AMTE rámenő és a legtöbb esetben durva játéka. Az első percekben már veszélyeztet a NAC, kapuig azonban nehezen jutnak. A 9-ik percben Stettner hatalmas felszabadító rugását Kocsis kapja, azonnal Kovácshoz továbbítja, aki Moskot szűkíti. Mosko viszi egy pár lépést, Majd Glanczmannhoz ad, aki a tisztán álló Bodolához emeli. A kitűnő balösszekötő éles csavart lövése a hálóba köt ki. (1:0.) Tovább támad a NAC. A 23-ik percben Vangel összefut Braunnal és az előbbi hordágyon kell levinni a pályáról. A NAC ettől kezdve 10 emberrel játsza végig a mérkőzést. Az AMTE most felszabadul és erős ostromba kezd és bizony nem egyszer csak a szerencse menti meg a góltól Czinczér kapuját. Tóth lövését Mike kapufára fejezi. (Könnyen öngól lehetett volna.) Czinczér a csúszós labdát nem bírja megfogni és így mindent kiöklöz. A 39. percben egy gyors NAC támadás a nagyváradiak második gólját eredményezi. Glanczmann viszi le a labdát jobbszélen. Bead Bodolának, ez Kocsis-

hoz továbbítja és a balszélső hatalmas bombája után már hiába vetődik Tyukodi (2:0.) Kezdet után még növelhetné a NAC a gólarányt. Glanczmann beadását Kovács elengedi, Bodola azonban 10 lépésről mellé vágja.

A második félidőben még annyi játékot sem láthattunk, mint az elsőben. Az AMTE nagyon akar, de a NAC védelem mindent rombol. Az aradiak durváskodni kezdenek. Rosenberg bírónak többször kiállításal kellett volna megtorolnia a durva szabálytalanságokat. A játék mindvégig csapkodó. A NAC csak tartani igyekezett az eredményt, ami sikerült is.

A csapatokról kritikát írni nagyon nehéz. A felzött pályán egyik játékos sem fejthette ki teljes tudását. A két kapus nagyszerű teljesítménye azonban minden dicseretet megérdemel. Czinczérnek volt egy pár gyönyörű védelem, míg Tyukodi okos és nyugodt játéka sok góltól emeltette meg az AMTE-t. Nem egy esetben szedte le a labdát a NAC csatárok lábáról.

Egy néhány sorban a nagyváradi közönségről is meg kell emlékeznünk. A nagy eső után, a hatalmas sár dacára is mintegy 2000 ember nézte végig a mérkőzést. Ez is csak a nagyváradi sportfanatikusoktól telik ki.

A NAC a győzelmével a Nemzeti Bajnokság B.) csoportjának második helyére ugrott fel, megelőzve a két bukaresti csapatot. A Nemzeti Bajnokság végső állása a következő:

A) csoport:

1. Ripensia	12	10	0	2	49:10	20
2. CFR	12	8	1	3	34:15	17
3. Crisana	12	7	1	4	22:22	15
4. Gloria CFR	12	6	1	5	21:20	13
5. Tricolor	12	3	3	6	12:27	9
6. Románia	12	2	2	8	11:25	6
7. Soimii	12	1	2	9	7:37	4

B) csoport:

1. Universitatea	12	8	2	2	24:15	18
2. NAC	12	8	1	3	30:17	17
3. Unirea Tric.	12	7	2	3	31:22	16
4. Venus	12	6	4	2	34:17	16
5. AMTE	12	4	0	8	17:33	8
6. TMTE	12	3	2	7	17:27	8
7. Brasovis	12	0	1	11	10:31	1

Ripensia-Universitatea 5:3 2:1

Temesvár. Saját tud. A Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjának a győztesei, a temesvári Ripensia és a kolozsvári Universitatea Temesváron játszották le a kétfordulós országos bajnoki döntő első mérkőzését, 5000 néző jelenlétében, Costel Radulescu bíró vezette le az igen érdekes és változatos mérkőzést. Az „U” formában volt, de a profik jobban bírták az iramot. Góllövők: Dobay (3), Ciolac és Bindea, illetve Sepi (2) és Stefanescu. A jövő héten Kolozsváron lesz a második mérkőzés.

Belföldi sporteredmények:

A TMTE játszik osztályozót

Kolozsvár: Romania—TMTE 2:1 (2:0). A kolozsvári csapat így megmenekült az osztályozótól. — Hakoah—Hagibor 6:1 (2:1). Biztosan győzött a bécsi csapat Erlich (3), Reich, Stross és Hausler góljával. A Hagibor gólját Fischmann szerezte.

Bukarest: Juventus—Prahova (Ploesti) 5:0 (2:0). Tehát a Juventus a Déli Liga bajnoka s a TMTE-vel játszik osztályozót a Nemzeti Bajnokságba való bejutásért.

Arad: UDR—Gloria 2:1 (0:0).

Marosvásárhely: Attila—MSE 3:1 (2:0).

Csernovic: Lemberg—Csernovic városközi válogatott 5:3 (3:1).

Nagyszeben: Tricolor—Soimii 1:1 (1:0). Nemzeti Bajnoki selejtező mérkőzés. A nagybányai csapatnak most már nagy esélye van a bejutásra, miután a második mérkőzést otthon játszta.

Petrozsény: Jiul—Parângul 4:2 (0:1).

Magyar uszók Lengyelországban.

Varsóból jelentik: Székely és Mészöly, a két kiváló magyar uszó vasárnap Varsóban vendégszerelt. A 200 méteres gyorsuszásban a lengyel bajnok, Boseniczkyvel mérköztek és habár a magyarok legjobb idejüket uszták ki, győzni nem tudtak. Boseniczky 2 p. 20.6 mp-el karcsapással győzve Székely ellen, akinek ideje szintén 2 p. 20.6 mp., 3. Mészöly 2 p. 25 mp.

Ismét vereséget szenvedett a magyar profikombinált. A magyar profikombinált svéd turája során vasárnap utolsó mérkőzését Halmstadban játszotta. A csapat fáradtan és megtörtén mozgott és 3:2 (2:1) arányban vereséget szenvedett. A svéd tura erkölcsileg nem valami jól sikerült.

KÖZÉPEUROPAI KUPA

Vasárnap a Középeurópai Kupa második fordulóját játszották le. Eredmények:

Bécs: Austria—Juventus 3:1 (1:0). Meglepetés a torinói csapat ilyenarányú veresége. Az Austria izgalmas mérkőzés után megérdemelten győzte le az olasz bajnokcsapatot, amelyet Európa legjobb csapatának tartanak. Góllövők: Sindellar (2) és Stroh. Mindenesetre nehéz lesz az Austriát még Torinóban is 3 góllal verni.

Milánó: Ambrosiana—Sparta 4:1 (4:0). Az olasz bajnokság második helyezettje könnyen és megerőltetés nélkül győz a csehszlovák második helyezett ellen.

TANQUEREY—CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA ES MISZTIKA

Ara egészségvonkötésben
200 Lei.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Dr SCHMIEDT BÉLA: / Ara izléses amatőrköltésben 100 Lei és portó.

LELKET AZ ÉLETBE!

KÖNYVUJDONSÁG!

Az álmodva várt katolikus reneszánsz szélesmedrű, nagy mozgalma „lelkes embert” kíván a küzdőhomokra. Ez a könyv megrajzolja ennek a „lelkes embernek” ideálisan szép római arcát, amelyen nem a vastag nyak, sem a sasorr a lenyeg, hanem a tisztán gondolkozó homlok... az imádkozó száj... az égrenéz szem... az evangéliumos tűl... és a szemekben ragyogó lélek.

A mű terjedelme 250 oldal.

CFR új utazási kedvezményei a fürdőhelyekre

Egyes fürdőkre egész évben érvényes az ötvenszázalékos jegykedvezmény. Julius elsejétől a megyei utazás huszonnégy órára húszszázalékkal olcsóbb

A C. F. R. vezérigazgatósága a fürdőhelyek, klimatikus gyógyhelyek és week-endhelyek látogatására új kedvezményeket léptetett életbe, amelyek lehetővé teszik, hogy az ország lakossága nagyobb számban vehesse igénybe a számtalan rendelkezésre álló fürdőhelyeket s természeti szépségekben gazdag kirándulóhelyeket.

A fürdőhelyekre a következő új vasúti kedvezmények lépnek életbe május 15-től—október 1-ig. Legalább 15 napos tartózkodás után a fürdőigazgatóság igazolásával és az utolsó állomás pénztárának láttamozásával a menetjegy visszautazásra is felhasználható, ami 50 százalékos vasúti kedvezményt jelent.

Ez a kedvezmény az alábbi fürdőhelyeknél vehető igénybe: Herkulesfürdő, Borszék, Búziás, Félixfürdő, Püspökfürdő, Bugas Budachi, Bázna, Balcei, Tuzla, Butatesti, Bikszád, Călimănești, Carmen Sylvia, Mamaia, Kovászna, Kozsokna, Cuciui, Govora, Lacul Sărat, Lippa, Málnás, Mangalia, Menyháza, Olanesti, Vizakna, Ocele Mari, Marosújvár, Oglinzi, Dăscăna, Aknasugatag, Pucioasa, Slanic Moldova, Szováta, Oláhszentgyörgy, Strunga, Serate Monteoru, Slanic Prahova, Techirgiol Eforie și Bai, Tunsád, Telega, Vatra Dorna, Valcele Sugași, Vulcana, Zajzon.

Herkulesfürdő, a Várad melletti Félixfürdő Pucioasa és Vatra Dorna látogatása egész évben át kedvezményes vasúti áron történhetik, a többi viszont csak május 15-től október 1-ig.

Klimatikus gyógyhelyek

A klimatikus gyógyhelyeken eddig az utasnak szintén legalább két hétig kellett tartózkodnia, hogy a kedvezményt igénybe vegye. Ez a kedvezmény 25 százalék volt, amit olyan formán élvezett az utas, hogy visszafelé csak féljegyet kellett váltania. A kedvezmény itt most úgy alakul, hogy a kedvezmény százaléka nem emelkedik ugyan, (vagyis marad most is csak 25%), de viszont ennek a kedvezménynek az igénybevétele nem lesz tartózkodási időhöz kötve.

A klimatikus gyógyhelyek menettérti kedvezménye különben csak harminc napig érvényes.

Klimatikus gyógyhelyeknek tekintendők a következő helyek: Azuga, Baita, Boksánbánya, Brassó, Nagybánya, Busteni, Breaza, de jos și sus, Brezoi, Campina, C. Lung Muscel Bukovina, Colibita, Campeni, Curtea de Argeș, Gura Homorolui, Harghita, Iacoheni, Gyilkos tó, Agapia, Tismana, Vartec, Păltina, Piatra Neamt, Predeal, Poiana Tapului, Rătușov, Rodhav, Rupea Căhăului, Săcele, Sinaia, Stana din Vale, Simeseni, Targu Oena, Top-

Előfizetőink szives figyelmébe ajánljuk, hogy a Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyek a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

lita, Toria Fidelis Balvatoria, Vama, Vata de Jos, Valeni de Munte, amelyeknél a kedvezmény július 1-től október 1-ig vehető igénybe. Azuga, Busteni, Predeal, Poiana Tapului és Sinaia kivételével, amelyeknek a látogatása ugyanolyan kedvezménytel történhetik, mint a fürdőhelyeknek, vagyis: a menetjeggyel lehet visszafelé utazni.

Téli sporthelyek

Vannak ezenkívül helyek, amelyeket téli sporthelyekül jelöltek meg. Ezek Brassó, Busteni, Câmpulung-Muscel și Bukovina, Predeal, Râmnicul Vâlcea, Szeben, Sinaia, Timișul de Jos és de Jos, Vatra Dorna. Ezekre a helyekre ugyanolyan kedvezmények érvényesek, mint a klimatikus gyógyhelyekre, azzal a különbséggel, hogy itt a kedvezmény december 1-től március 1-ig vehető igénybe.

A weekend-utazásra

néve azt az előnyt léptették életbe, hogy a jövőben a vasár- és ünnepnap előtti napon 0 óra 1 perccor már igénybevehető a kedvezmény, míg eddig csak az előző nap déltől lehetett kedvezménytel utazni. A visszatérés kötelező időpontja is kitoldott, amennyiben most nem kell az utazást az ünnepet követő nap délután 3 órájáig befejezni, hanem az utat 3 óráig csak meg kell kezdeni.

Húszszázalékos kedvezményű menettérti jegyet kaphat az utas egy megye határában belül bármely más megyebeli község állomásáig, de csak 24 órai érvénytel. Ugyisint 20 százalékos kedvezményt kapnak minden igazolás nélkül, s bármily rövid ottartózkodásra azok a fürdőzők, akik a fürdőhelyen 15 napnál kevesebb időt szándékoznak tölteni.

Mindezek a kedvezmények személyvonatra szólnak. Ha visszafelé valaki gyorsvonattal, vagy rapidal, vagy személyvonaton bár, de magasabb kocsiszályon akar utazni, — a különbözet teljes összege megfizetendő.

Az utazás egyik esetben sem szakítható meg, sem jövet, sem menet. A vonat lekésését, vagy az indulás elhalasztását az indulási állomástól — nem tekintik útmegszakításnak.

Húszszázalékos kedvezmény a megye községei közötti utazáshoz

A C. F. R. vezérigazgatóságának legújabb rendelete értelmében a megyei utazásokra is kedvezmények léptek életbe. Julius 1-től kezdve az utazóközönség a megye területén bármely más, megyebeli község állomásáig húszszázalékos kedvezményű menettérti jegyet kaphat, de csak 24 órai érvénytel. Útmegszakítás sem menet, sem jövet nem eszközölhető. A visszautazást 24 órán belül meg kell kezdeni, ezért a jegy indulás előtt a pénztárnál lepecsételtendő. A jegy személyvonatra szól, a gyors, vagy rapid-vonatokra csak pótgjegy megváltása után érvényes. Ezenkívül kiad a vasut hatvan kilométeres körzetben hasonló menettérti jegyeket más megye területén lévő állomásokra és ha ez az állomás élelmezési és ellátási gőcpontja a környéknek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankim: 8 lei, vastagabb betűvel 9 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allátskeresőknek 33 százalék kedvezmény

Adás-vétel

Mariavölgyi ásványvizek kizárólagos elárulítása Nagyvárad-vidékére Fürdőigazgatóság Vama jud. Satu-Mare.

Alig használt „Eumig”, halózáti rádióhangszóróval elutazás miatt sürgősen eladó. Erdéklődni Szent János utca 51.

Jókarban levő nagy cserepkályhát veszek. Cim a kiadóhivatalban.

500 négyszög méter sarktelek a Kertvárosban eladó. Ertekezni lehet Str. Nic. Zsiga (Lukács Gy. utca) 52. sz. alatt.

ELADO jutányos áron egy special-electromotor, 220 V, 1/2 loerős, egyenáram hoz. Cim a kiadóban.

Egy cimbalom és egy kizuzható ebédiasztal eladó. Strada Delavreanca (Ritoók-u.) 13

Villanymotort, 5 loerőset és mézet vesz: Petrovici, Oradea, Str. Alexandri 28.

Különleges 1921. évi termésű Som Aszu, Saszia, Oportó és Muskotály, palackoznivaló borok nagyban eladása, 30 litertől feljebb, Merza Sándor termelőnél, Pasteur (volt Kórház-u.) 75.

Eladó 150 darab egyéves Rhode Island Red tenyésztők Uferbach Ervinné fajbaromitenyészetében Oradea. Str. Nic. Zsiga (volt Lukács György utca) 52. Telefon: 188.

Kisebb házat, szőlőt megveteltre keresek. „Banktehetet átveszek” jellegre részletes ajánlatot kiadókba kérek.

Alkalmazás

Borbély tanonc felvétetik Schmeizernól. Kereszt-u. 9.

Gyermek vagy felnőtt betegek mellé kisérőnek ajánlom, fénapra vagy egész napra bejárni. Szép kezimunkát is készítek, főzést is vállalok; könyvekből házi munkát végzek csekély díjazásért. Lakásom Dr. Weinberger Lászlóné, Hadady bírtok a kertben. Str. Codroiurol 11.

Német születésű urinő jutányosan tanít vagy pedig tanításért üres szobát keres vagy vidéken teljes ellátásért német nyelvet szakszerűen tanít. öv. Hofmarn Józsefné, Str. Marsal Prezan No 16. (Madarász telep).

Lakás

Két parkettes utcai szoba, előszobával, mellékhelyiséggel kiadó aug. 1-re. Schlauch tér 6

Különbejárati szobát keres tisztviselőnek teljes ellátással, fürdőszoba használattal. Cimeket a kiadóba kéri leadni.

Különléte.

Kalapomat, aki vasárnap az egyházközség közgyűlésén tévedésből elcserepelt, sziveskedjen elhozni, Kóros-u. 24. fűszerüzlet.

Kétszáz %-os fedezetre bérlekedés mellett 150.000 leit keresek. „Központi bérház” jellegre. Cimeket a kiadóba kérek.

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Fűzve 90 lei
Kötve 120 lei
Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — — Fűzve 110 lei
Kötve 145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei
Biró S. J.: E jelben győzni fogsz. 15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — — — 25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — — — 185 lei
Herwig: Farkasok között — 45 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59 — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkecskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsár: dr. Sulyok István, Főter 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főter 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilóolgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarország: képviselet: dr. Léber János Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 38-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.